

Mellékletek

1. KEOP-3.3.0/09-11 fejlesztés

A KEOP-3.3.0/09-11-2011-0009 azonosító számú projekt keretében megvalósult a Hubertus Erdészeti Erdei Iskola fejlesztése. A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Regionális Fejlesztési Alap társfinanszírozásával valósult meg. A 32.679.181 forint támogatási összeg mellett, a HM VERGA Veszprémi Erdőgazdaság Zrt. 10% önerőt biztosított a beruházás megvalósításához.

KEOP-3.3.0/09-11

KEOP-3.3.0/09-11 Az erdei iskola és erdei óvoda hálózat infrastrukturális fejlesztése

Projekt címe: A Hubertus Erdészeti Erdei Iskola infrastrukturális fejlesztése a környezettudatosság jegyében.

Projekt azonosító száma: KEOP-3.3.0/09-11-2011-0009

Kedvezményezett neve: HM VERGA Veszprémi Erdőgazdaság Zrt.

Konzorciumi partner: Honvédelmi Minisztérium

Megvalósítási munkák tervezett nettó összköltsége: 36 310 201 Ft

Támogatás mértéke a Megvalósítási Munkák elszámolható összköltségének 90 %-a, de legfeljebb

32 679 181 Ft

Közreműködő szervezet: Nemzeti Környezetvédelmi és Energia Központ Nonprofit Kft. (1134 Budapest, Váci út 45.)

A projekt tervezett időtartama: 2012. év 06. hó 29. nap- 2013. év 06. hó 30. nap

A projekt megvalósításához megítélt támogatás: 85 %-a az EU (Európai Unió Európai Regionális Fejlesztési Alap), 15 %-a pedig a Magyar Köztársaság központi költségvetéséből származik.

A projekt célja: A HM VERGA Veszprémi Erdőgazdaság Zrt. működtetésében lévő Hubertus Erdészeti Erdei Iskola minősített erdei iskola szolgáltatási színvonalának fejlesztését célzó projekt keretében sor kerül az intézmény egyes meglévő oktatási létesítményeinek felújítására, átalakítására, bővítésére az eszköz állomány bővítésére, valamint az oktatási tevékenység fejlesztésére.

Hosszú távú cél az erdei iskola szemléletformáló tevékenységének végzéséhez a természettudomány és a társadalmi elvárásoknak megfelelő feltételek biztosítása, a működési szezonális csökkentése, valamint korszerű szemléltető és kísérleti eszközök beszerzése.

A tervezett projekt közvetlen célcsoportjaiként azonosíthatóak az erdei iskolában tanuló gyerekek illetve az ott dolgozó/oktató szakemberek. Ezzel együtt a gyerekek szemléletformálása nyomán, annak továbbadásával közvetett célcsoportnak tekinthetők az erdei iskolában tanuló gyerekek szülei, családtagjai illetve azon iskolatársai, akik nem vesznek részt erdei iskolai foglalkozásokon.

Fontos szempont volt a projekt tervezés során, hogy csak olyan projektelemek kerüljenek a projektbe, amelyek az oktatási tevékenység során, a Hubertus Erdészeti Erdei Iskola életében jól hasznosíthatóak (kemencével felszerelt fedett foglalkoztató, a tervezett erdei iskolai modulokhoz illeszkedő oktatási eszközök beszerzése) és amelyek az erdei iskola által a

gyerekek felé közvetített környezetbarát szemléletmóddal összhangban vannak (pl. korszerű szennyvízkezelés, energia takarékoság, külső nyílászáró csere).

A kijelölt projekthelyszínek és a tervezett beavatkozások megnevezése:

-1 oktatási épület átalakítása, felújítása (1 akadálymentes és női mellékhelyiséggel, 1 férfi mellékhelyiséggel, külső-, belső nyílászárócserevel);

-1 akadálymentes parkoló kialakítása;

-A projekttel érintett (átalakított, felújított) oktatási épület és az akadálymentes parkoló közötti megközelítési útvonal akadálymentesítése (járda és terasz);

-1 oktatási célú, kemencével felszerelt fedett foglalkoztató építése;

-1 tároló szín beépítése

-1 a meglévő szennyvízelvezető rendszerbe illeszkedő egyedi szennyvíztisztító kisberendezés beépítése;

-a programok lebonyolításához szükséges eszköztár fejlesztése;

-valamint az erdei iskolában oktató/dolgozó szakemberek közül 4 fő képzése/ továbbképzése („Terepi természetismereti programok vezetése” - 4 fő 60 órás képzése; „Csoportvezetés, differenciált foglalkoztatás, hatékonyság”-2 fő részére 120 órás továbbképzése)

Forrás: <http://www.verga.hu/index.php/palyazatok#keop>

2. Interjú egy túrázóval

- **Jó napot kívánunk! Elnézést, hogy megzavarjuk. Szeretnénk, feltennénk pár kérdést a Parkerdővel kapcsolatban, amennyiben megengedi.**

Tessék csak, nyugodtan.

- **Miért választotta ezt a területet? Milyenek találja?**

Szép, csak a turistaútvonalak nagyon gyengén vannak jelezve.

- **Valamelyik útvonalat megpróbálta végigjárni? Azt hallottuk, hogy kuszák, és sehová sem vezetnek.**

Több helyet is végigjártam már és azért valahova mindig eljutottam. Azért valamerre vezetnek, csak nem egyértelmű sokszor. Tehát elég gyakran találkoztam olyannal, hogy van olyan egy elágazás, ami mondjuk, térképen nem szerepel, és akkor a valóságban ott a turistajelzés pont az elágazás után nincs fölfestve, és keresgélni kell, hogy melyik a helyes út.

- **Most miért választotta ezt a területet? Kifejezetten Ajka környékét szerette volna megnézni?**

Igen, hát Magyarpolány központtal és attól északra is voltam. Döbrentén, Somlón, akkor Városlőd felé, Veszprém völgytől értem el Herendig, és akkor most itt vagyok a környéken. Pápán voltam, ami mondjuk nem kirándulás, hanem városnézés volt és akkor Devecser, Kolontár, ott pedig kifejezetten a vörösiszap katasztrófa miatt érdekelt a dolog.

- **Mi alapján választotta ki pont ezt a területét az országnak? A vörösiszap miatt? Vagy az csak véletlen?**

Az csak véletlen. Én régóta túrázom már és mindig van egy része az országnak, amit kiválasztok. És errefelé még nem jártam.

- **A múzeumot megnézte már?**

Igen.

– **És mi a véleménye a nemrég felújított múzeumról?**

Nagyon érdekes hely. A hölgy mindent elmesélt. Elmondta azt a katasztrófát is, ami itt történt. Megmutatta a gépeket és elmondta, hogy hányan dolgoztak, mit csináltak, milyen gépek vannak ott. A gőzgép az is érdekes volt. Szép a kiállítás és rendezett.

– **Járt már esetleg más hasonló bányatörténeti kiállításon?**

Voltam, igen Gánton is.

– **Miben hasonlított és miben találta másnak?**

Hasonló tulajdonképpen minden ilyen bányamúzeum. Legfeljebb annyi, hogy a salgótarjáni az egy valós aknát mutat be. Itt mondta a hölgy, hogy az itteni egy bemutató akna, amit kifejezetten a turizmus miatt készült. És például a Salgótarjában ott valós, ahol ténylegesen folyt az üzem. Azt mutatják be. Tehát az annyiban érdekesebb, meg a pécsi is ilyen.

– **Ajkán tehát járt már. Mi volt az, amit megnézett a városban?**

A városi múzeumot láttam. Sajnos a kristálmúzeumban nem jutottam be, oda csak csoportosan lehet látgatni. Egyébként a Templomdomb érdekes, meg modern. A csónakázó tó környéke az nagyon tetszett. Nagyon jól ki van építve. Tetszett maga a város egyébként, mert ahhoz képest, hogy modern város, sok lakótelep van, de láttam, hogy nagyon szépen parkosítva van. Vannak bicikliutak, sétautak... Szóval nem úgy néz ki, mint egy lepukkant szocialista korabeli város, hanem nagyon rendben van téve.

– **Nagyon szépen köszönjük a segítségét! És további jó kirándulást kívánunk!**

2. Interjú a Park Vendéglő tulajdonosával

– **Jó napot kívánunk! Elnézést, hogy megzavarjuk. Szeretnénk, feltennénk pár kérdést a Parkerdővel illetve az étteremmel kapcsolatban, amennyiben ez lehetséges.**

Kérdezzetek csak!

– **Tudna nekünk mondani valamit az itteni házakról? Ezek inkább üdülőként működnek? Nem találtunk otthon lakókat.**

Nem, mert majdnem mindenki csak szabadidőben jár ide. Nem tudom merre mentetek. Elmentetek leghátra?

– **Az utolsó egy új ház volt, amin nem volt kerítés.**

Oda csak hétvégente járnak, idősebbek. Az előtte lévő ház az, azt hiszem az Erőműé, vagy valamilyen kft.-é. Azt is ki szokták adni bulizni. Akkor az előtte lévő házban folyamatosan laknak. Közvetlen utána az egy franciáé, az a ház. Az utána lévő, abban is folyamatosan lakik egy ember.

– **Tehát akkor 3-4 ember az, aki folyamatosan itt lakik és az étterem tulajdonosok?**

Aha.

– **Nyári időszakban milyen gyakran jönnek ide üdülni?**

Nyáron folyamatosan vannak. Nem is nagyon tudunk szállást adni általában annyian jönnének.

- **Akik itt laknak, azok szeretnek itt lakni?**

Hát, hogyne. Jó ez a csend és nyugalom, nem?

- **Igen. Csak mi most, azért végzünk kutatásokat, mert az hallottuk, hogy régen a völgyben sokkal nagyobb, és pezsgő élet volt. Most pedig kezdik kicsit elhanyagolni ezt a területet. És olcsóbb a lakásár, mégsem szeretnék kiköltözni az emberek.**

Ott lent olcsóbb, de itt a Parkerőben nem. Ajkához képest is. Mert a Lídiáé eladó, az 14 millióba kerül, 100 m². Egy panel ehhez képest Ajkán szerintem 7 millió körül van egy két szobás. Persze most hogy lenn vannak az árak. Azért ott is vannak fullosak a hegyen, de azt nem nagyon kell megvenni. Az itteni nyaralókról még azt tudni kell hozzá, hogy nincs hozzá terület ám. Szóval, ami körbe van kerítve azt is leszedeti az önkormányzat, mert meg lehet venni a területet, de senki nem vette meg hozzá annak idején. Csak magát a ház telkét. Senki nem keríthetné be. Aki bekerítette az igazából nem tartozik hozzá.

- **Térjünk rá a vendéglőre. Az étteremben hányszor fordulnak meg hetente, vagy havonta?**

Attól függ, mert nagyon sok a rendezvényünk hétvégén. Lehet, van egyben egy 80 fős. Szeretnek az emberek ide feljönni. Nem zavarnak senkit, eltarthat a mulatság reggelig is. Nincs ebből probléma. Azért mondom és nagyon változó, hogy hányan fordulnak itt meg. Időjárástól is függ.

- **Azt lehet tudni, hogy rendezvényekből mennyi van egy évben körülbelül?**

Hát, majdnem minden hétvégén van.

- **Mekkora a befogadóképessége a helynek?**

Maximum 80 fő, 80-100.

- **Köszönjük a válaszait! További kellemes napot kívánunk!**

4. Bányásznapi programfüzet - Tatabányai Múzeum 2013

BÁNYÁSZNAP 2013

Augusztus 31.

25 ÉVES A SKANZEN

10.00-tól családi programok

14.30-tól az ünnepi menet fogadása, a Solymos Mihály díj átadása és az idén 25 éves Bányászati és Ipari Skanzen ünneplése kiállítással, beszélgetéssel, zenével

Mindenkit várunk a skanzenben!

Részletes program:

25 éves a SKANZEN - Bányásznapi műsor

2013. augusztus 31.

10 órától

Ásvány- és numizmatikai börze – a Bányairoda előtti téren, rossz idő esetén a Szakestély teremben

Lengőteke, gólyaláb – régi játékok az Iskolamúzeum körül az egész családnak

10-15 óra között

Rendhagyó foglalkozások az Iskolamúzeumban

- Szépírás az 1920-as években

- Sematikus rajzolás az 1960-as évekből

Keresd a bányamanót – „Skanzenfelfedező”, kicsiknek és nagyoknak

Skanzen-próba - játékos családi próbatétel – a legjobbaknak meglepetés nyereménnyel!

Tárlatvezetés minden órában

Kb. 14. 30-tól

Menet fogadása Ünnepi köszöntő

Köszöntőt mond Schmidt Csaba, Tatabánya Megyei Jogú Város polgármestere

A Solymos Mihály-díj átadása

Bányászfokosok – kiállítás megnyitó a falézbán

A „25 éves Skanzen” – beszélgetés az alapítókkal – a beszélgetést vezeti Bencsik János,

Tatabánya Megyei Jogú Város országgyűlési képviselője

16.30

Fúvószenekari koncert - a Skanzen színpadán a Bányász Fúvószenekar

17.30

Skanzen-próba eredményhirdetés a színpadon

Az 1960-70-es évek zenéje szól a hatajtós házaknál a vendéglátáshoz, baráti beszélgetéshez, zárásig!

Forrás: <http://www.tbmuzeum.hu/Fooldal/2>

BUDAPESTI MŰSZAKI és GAZDASÁGTUDOMÁNYI EGYETEM

A REKREÁCIÓS HELY FEJLESZTHETŐSÉGE AJKA PARKERDŐBEN

AJKA-CSINGERVÖGY

készítette: Kőrösi-Aradi Diána és Kovács Mónika

2013.10.24.

TARTALOMJEGYZÉK

BEVEZETÉS

1.1 A TERÜLET TÖRTÉNETE és TERÜLETI ADOTTSÁGAI

1.2 A TERÜLET ZÖLDFELÜLETEI

1.2.1 A város és a zöldfelületek

1.2.2 Az Önkormányzatok által működtetett zöldfelületek

2. A KÉT NAGY AJKAI ZÖLDFELÜLET BEMUTATÁSA

2.1 AJKACSINGERI PARKERDŐ

2.1.1 KÖZÖSSÉGI CENTRUM - SÁRCSI-KÚTI TANÖSVÉNY - HUBERTUS ERDEI ISKOLA
KRIPTONGYÁR - KRISTÁLY MÚZEUM - BÁNYÁSZATI MÚZEUM - ŐSLÉNY- és KŐZETTÁR

2.2 VÁROSLIGET és a TÓ

2.2.1 VÁROSLIGET - CSÓNAKÁZÓ TÓ - KRISTÁLYFÜRDŐ és KEMPING

3. PÉCS ZÖLDFELÜLETI RENDSZERE

3.1 ÁLTALÁNOS BEMUTATÁS - A VÁROS ÉRDEKESSÉGEI - IPARI MÚLTJA és JELENE

3.2 PÉCS REKREÁCIÓS HELYEI RÉGEN és MOST

3.2.1 A PÉCSI PARKERDŐ

3.2.2 ERDEI ISKOLA a MECSEKBEN és ZSELICBEN

3.2.3 FÖLDALATTI BÁNYÁSZATI KIÁLLÍTÁS

3.2.4 BALOKÁNY-LIGET a VÁROSI TÓVAL

3.2.5 A TÜSKÉSRÉT

3.2.6 A TETTYE-VÖLGY

4. AJKACSINGER és az AJKAI PARKERDŐ

4.1 RÉGI PEZSGŐ ÉLET

4.2 KIHALT MINDENNAPOK

5. HIPOTÉZIS

6. KUTATÁS SZÜKSÉGSZERŰSÉGE

7.VIZSGÁLATI MÓDSZEREK

7.1 INTERJÚKÉSZÍTÉS AZ EMBEREKKEL

7.2 HELYSZÍNBEJÁRÁS, TERÜLET ÁLLAPOTA és ÉRTÉKEI

7.3 FOTÓDOKUMENTÁCIÓ CSIGER-VÖLGYRŐL és a PARKERDŐRŐL

7.4 KÉRDŐÍV AZ AJKAI LAKOSOKKAL AJKA BELVÁROSÁBAN a PARKERDŐRŐL

7.5 PARKERDŐ FUNKCIÓI

7.5.1 PARK VENDÉGLŐ TÖRTÉNETE

7.5.2 PARK VENDÉGLŐ HELYZETE

7.5.3 ERDEI ISKOLA

7.5.4 MÚZEUM

7.6 VIZSGÁLATI HIBÁK

8. FEJLESZTÉSEK ALAPJAI

8.1 A TERÜLETET ALAKULÁSÁT MEGHATÁROZÓ SZEREPLŐK

8.1.1 ÖNKORMÁNYZAT

8.1.2 ERDÉSZET

9. HOGYAN CSINÁLJÁK EZT MÁSOK?

9.1 ÉPÍTŐTÁBOROK

9.1.1 BERNECEBARÁTI 2011

9.1.1.1 FIKCIÓBÓL VALÓSÁG - HALLGATÓI SZEMMEL - ÉPÍTŐ ENERGIÁK

9.2.2 TÉR-KÉPZŐ 2012

9.2.2.1 KILÁTÓ - MOZGÓ STAND - TÚZRAKÓHELYVÍSK - SZÍNPAD

BICIKLIS MEGÁLLÓK - GABION RENDSZERŰ PADOK a PATAKPARTON

10.TOVÁBBVEZETŐ KÉRDÉSEK

10.1 AZ ESZKÖZÖKKEL MEGÁLLÍTHATÓ-E a TERÜLET HANYATLÁSA?

10.2 A MEGVALÓSULÁS UTÁNI KUTATÁS

10.3 BEAVATKOZÁS

ÖSSZEFOGLALÁS

BEVEZETÉS

1.1 A TERÜLET TÖRTÉNETE

Ajka várossá válását a csingervölgyi szén alapozta meg. [1]

Ajka, a Bakonyalja lábánál elterülő veszprém megyei középváros, mely a Torna és a Csinger-patak(I) völgyében foglal helyet. A történelem során az első írásos emlék a területről 1214-ből származik. Ez idő tájt alapítják meg azokat a falvakat, melyek összevonásából megalakul a későbbi Ajka városa. Bizonyos helységek, úgy, mint Ajka, Berénd, Bódé és Padrag, személyek után kapták nevüket, míg mások, Csékút, Gyepes, Rendek és Tósok, földrajzi eredetű elnevezések. Az idők viharai Ajkát sem kímélték, a falu a török idején el is néptelenedett. Azonban a XVIII. században a község újjáépült és intenzív fejlődésen ment keresztül az 1836-ban felfedezett csingervölgyi széntelepek következtében. A felderítést egy pásztornak köszönhetjük, aki tüzet rakott a területen. A tűz később nem akart kialudni, ugyanis az alatta lévő föld és szénkibúvás tüzet fogott. Így derült fény az akkor még ismeretlen kőszén lelőhelyekre. A kutatásokat Puzdor Gyula, a terület birtokosa 1865-ben kezdte meg, majd 4 évvel később megindult kitermelés is. A területen kiépült vasútvonal és az ipari nyersanyag lehetővé tette a területen különböző iparok megtelepedését is. 1870-ben létesültek az első kőszénbányák. Ajka környezetében azonban nem csak barnakőszén, hanem mangánt, bauxitot is találtak. Melyekre további iparágak települtek.

Ajka nagyközség és a 7 környező falu mesterséges egyesítésével jön létre a mai Ajka városa. (Ajkához csatolták: 1950 Bódé; 1959 Tósokberénd, Tósok; 1977 Ajkarendek, Bakonygyepes; 1984 Csékút, Padrag)

A régi községből a templomokat leszámítva nem maradt meg szinte semmi. A városban található kastélyokat vagy a felismerhetetlenségig átalakítják, vagy lebontják. A régi nagyközség falusias képét a földdel teszik egyenlővé.

A rohamos fejlődés és a gyárak gyorsuló ütemű növekvése és szaporodása miatt nem csak a lakosság száma növekszik, hanem a környezeti ártalmak nagysága is. Salakhegyek jönnek

létre a városba benyúlván (területük előbb-utóbb körülbelül akkora nagyságon ér el, mint a város alapterülete) és általánossá lesz a szálló szürke és vöröses por illetve a kohógáz. Interjúalanyunk szerint, akadtak olyan helyek is Ajkán, ahol egyszerűen nem érte meg letakarítani az ablakot, mert már másnap vastagon állt rajta a szennyezett por.

70-es években megindul a belváros kialakítása is. (művelődési ház, a Zenit és a Horizont Áruházak, a Városháza és a Hotel Ajka) 1987-ben az „emberarcú várost teremtő három évtizedes tevékenységért” címmel Hild-éremmel tüntetik ki a várost.

A rendszerváltásba Ajka is beleroppan, hiszen a szocialista város megélhetését azok a nehézipari gyárak nyújtják, melyek ekkor elvesztik piacaikat. A munkanélküliség az egekbe szökik és, akik tehetik, elhagyják a várost. Az önkormányzat igyekszik ezt csökkenteni egy vállalkozó barát program segítségével.

A 2000-es évektől munkahely teremtő önkormányzati program segítségével az országos munkanélküliségi ráta alá kerül a városban a munkanélküliség, mert különböző cégek települnek a városba. (például: Payer Industries Hungary Kft., Selco Kft., Balaton FSK Electric Kft., etc.)

A városvezetés folyamatos fejlesztéseket hajt végre közutakon, csatornahálózaton, kerékpárutakon emellett szobrokat, emlékműveket állít. A város az európai uniós pályázatok állandó résztvevője, így az elmúlt évek során sok forrást el is nyertek. A vezetés állandó célja, hogy élhető várost teremtsen.

1.2A TERÜLET ZÖLDFELÜLETEI

1.2.1 A VÁROS és a ZÖLDFELÜLETEK

„A nagyváros olyan mozaikkomplexnek (részletek együttesének) tekinthető, ahol az élettelen (lakótelepi épületek, ipari zóna, erőmű stb.) és az élő komponensek (kert, park és egyéb zöldterület, erdők, mezőgazdasági kultúrák) mozaikjai egymás mellett fordulnak elő.” [1]

A zöldterületek nemcsak a város egyhangúságának oldása és esztétikai értéke miatt jelentősek. A környezet alakításában is jelentős mértékben vesznek részt. Hozzájárul a

városok hőmérsékletének szabályozásához. Az ember által megmászított klimatikus viszonyok javíthatók a zöldfelületek segítségével. Így például az alacsonyabb relatív páratartalom vagy az ultraibolya sugárzás növekvése is javítható általuk. A várost környező zöldövezetek bármennyire is jelentősek a település életében, nem pótolhatják a város belső területein elhelyezkedő parkok és fák hiányát.

1.2.2 AZ ÖNKORMÁNYZATOK ÁLTAL MŰKÖDTETEK ZÖLDFELÜLETEK

A zöldfelületi meghatározások és szabályzások az Állami Számvevőszék a 2009-es évi Jelentés a települési önkormányzatok tulajdonában lévő zöldterületek fejlesztésének és fenntartásának ellenőrzéséről című dokumentuma alapján készültek. [2]

Gondozott zöldterület :

Az a zöldterület, amelynek fenntartásáról az önkormányzat rendszeresen gondoskodik. (Ivkr. 4. számú melléklete szerint) [2]

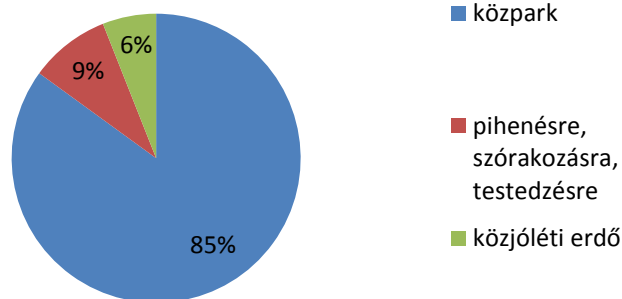
Közhasználatú zöldterület:

A település mikroklímájának javítására, szerkezetének tagolására, a település lakóinak felüdülésére szolgáló nagyjából növényzettel borított terület (beleértve a kerti burkolattal, valamint fásítással kialakított pihenést, védelmet szolgáló területet is). A zöldterület a közpark (parkterület, játszótér) és a közjóléti erdő (pihenőerdő, parkerdő). (Ivkr. 4. számú melléklete szerint) [2]

Ezek alapján mind a Csónakázó tó mind a Parkerdő a közhasználatú zöldterületek csoportjába sorolható. A Bányászati múzeum utáni területen 1973-ban Parkerdőt alakítanak ki az Erdészet közreműködésével.

2. A KÉT NAGY AJKAI ZÖLDFELÜLET BEMUTATÁSA

AJKA ZÖLDFELÜLETEINEK MEGOSZLÁSA
TÍPUSAIK SZERINT

Ábra: saját szerkesztés

Forrás: Ajka Polgármesteri Hivatal, 2008.

2.1 AJKACSINGERI PARKERDŐ

Közjóléti erdő: A parkerdő (az elsődlegesen pihenési, üdülési célból létesített vagy átalakított erdőterület) és a pihenőerdő (a parkerdő településhez csatlakozó intenzíven feltárt és berendezett része, amely elsősorban a pihenést és a felüdülést szolgálja).

Az iparilag egyik legszennyezettebb város lakóinak pihenésére, kikapcsolódására alakították ki a parkerdőt 1973-ban. A Kab-hegy déli-délnyugati oldalán helyezkedik el mintegy 850 hektár kiterjedésben több, mint 750 ha erdőterületet magába foglalva. A csingeri (Árminaknai) Kövesárok többé-kevésbé épen maradt szurdokvölgye a bányászati emlékekkel együtt - ez a Parkerdő. Erdő a bánya fölött! [14]

Növényvilága gazdag. Az Öreg-Bakony aljnövényeinek fele itt is megtalálható. Lent a völgyben található az erdei fejrírág, a zsidócseresznye. A Bocskorhegy dombvállán a hársas-kőrises erdőben az erdei hajperje, a pirítógyökér, valamint kétféle ibolya, mindmáig fennmaradt. A bakonyi dombvidéki bükkös gyönyörű. 200-300 éves bükkfák is vannak itt. Különösen érdekes a hársas-kőrisesben az ősszel sárguló gumós gyökerű őzsaláta-telep.

Védett fajok: bíboros kosbor (*Orchis purpurea*), tarka nőszirm (Iris variegata). Az állatvilágból elsősorban a rovarok és az énekes madarak kiemelhetők. Az emlősök közül a rágcsálók (egér és pocok fajok, sün, mezei nyúl) és a kistestű ragadozók (menyét, nyest, róka) jellemzőek. A területen őzrel is találkozhatunk. Védett fajok: vörösbegy (*Erithacus rubecula*), feketeterítő (Turdus merula). [17]

2.1.1 KÖZÖSSÉGI CENTRUM

Az 1965-ben bezárt Ármin-akna emlékére kezdtek itt kialakítani közösségi centrumot. A parkerdő területét jelzett turistautak, sétautak hálózta be, valamint egy tanösvény. Télen felvonóval rendelkező sí- és szánkópálya is található itt. Igen jelentős a Hubertus erdei iskola. Híres a volt kriptongyár és a ma is meglévő kristálymúzeum. 1969-ben megnyílt a Bányászati Múzeum és Kőzettár, valamint egy vendéglő. [18]

SÁRCSI-KÚTI TANÖSVÉNY

A parkerdő területén a Kab-hegy nyugati oldalán bükkösök, cseresek árnyékában található a Sárcsikúti tanösvény, a pajtával. A 2-3 órás séta alatt a tanulni vágyó ismereteit gyarapíthatja a hegy kialakulásáról. Felüdülést találhat a források, a víztározó, a patak mellett vagy a barlang hűsében. A családok számára kellemes kirándulás, a pedagógusoknak segítség lehet a környezetismereti, geológiai, biológiai oktatáshoz. [15]

HUBERTUS ERDEI ISKOLA

A Kab-hegy nyugati oldalán található a Hubertus Erdei Iskola, melyet 2002 őszén adták át rendeltetésének. 2003 nyarán egy újabb tanteremmel bővült, és az új épület emeletén szálláshelyek kerültek kialakításra. Mindkét épületben egész évben erdei iskolaként működik. [16]

KRIPTONGYÁR

A temető mellett található a világon először alkalmazott eljárást megvalósító gyár. A kripton-gázzal feltöltött izzó feltalálója Bródy Imre (1891-1944) magyar fizikus volt.

KRISTÁLY MÚZEUM

Az üvegyártás történetét, valamint az itt készült termékeket mutatja be az üvegyár melletti múzeum. Egyedi darabokat és csiszolt, színes üvegtárgyakat készítenek az ajkai üvegyárban, ugyanis ma is alkalmazzák az ősi, szájfúvásos technológiát. [19]

BÁNYÁSZATI MÚZEUM

Ez a múzeum hazánk első szabadtéri skanzen műszaki emlékmúzeuma, amely az ajkai szénbányászat műszaki és történeti emlékeinek gyűjtését és őrzését vállalta fel. Az ajkai szénbányászat 100. évfordulóján 1965-ben nyitotta meg kapuit. [19]

ŐSLÉNY- és KŐZETTÁR

A múzeum megnyitását követő években létesült az épületeket körülvevő géppark, az 55 m-es bemutató táró. Külön épületben, az egykori bányamentő-állomás épületében kapott helyet 1978-ban az Őslény- és Kőzettár. A több mint 1000 db-os gyűjtemény bemutatja az ókortól a jelenkorig az egyes korok jellemző kőzettípusait, őszállatvilágát. [19]

Megjegyzendő: A parkerdő harminc év alatt nagymértékben elhasználódott, ezért felújítása halaszthatatlanná vált.

2.2 VÁROSLIGET és a TÓ

A Városliget Ajka szívében található, a város legszebb és legérdekesebb látványosságai közé tartozik. A Városliget, amely egyben arborétumnak is tekinthető: értékes fa és cserje gyűjtemény, különösen szépek a szigetek, illetve a tó környéke. [18]

2.2.1 VÁROSLIGET

A Városliget legfőbb kertépítészeti-történeti jelentősége abban áll, hogy az Ajkán a legnagyobb, egybefüggő olyan közpark, melyet kifejezetten azzal a céllal hoztak létre, hogy a városlakók számára rekreációs területként, felüdülést, szórakozást jelentsen az itt tartózkodás. [19]

CSÓNAKÁZÓ TÓ

Városligetben található a mesterségesen létrehozott Csónakázótó, mely szigeteivel és szobraival Ajka legnagyobb, egyben egyik legszebb, legnagyobbvonalúbb dísztere, amely méltó emléke az ajkai emberek összefogásának, melyet az emberek ezreinek közös munkája hozott létre.

A tó központi szigetén áll az író, Fekete István bronz mellszobra, Borsos Miklós alkotása. A szobor körül láthatók az író állattörténeteinek szereplői, közülük Kele, Csí, Hu, Bogáncs, Samu Katalin szobrai. Fekete István 1928 és 1941 között Ajkán élt és dolgozott. Egykori lakóhelyét emléktábla jelzi. A tóban az országosan is ritka, de a környéken gyakori védett állat és növényfajok is előfordulnak. Ilyen például, Molnár Gábor által, Csingervölgyben megtalált alpesi gőte bakonyi változata, vagy a növények közül a Szibériai nőszirm és a Réti kardvirág.

1994. évben kiszakítottak egy részt a Ligetből, az akkori Képviselő Testület a PENNY MARKET áruházlánc részére eladott egy darabot a Ligetből. 1995. évben az Országgyűlés a természet védelméről törvény előkészítő szakaszában egyeztetési anyagokat hoz nyilvánosságra. Közismertté válik, hogy a helyi védelmet a helyi önkormányzatokra bízta.

1998-ban az önkormányzat elkezdte a helyi védelem szabályozását saját hatáskörében. Ennek eredményeként egy széleskörű egyeztetés és egy nagyszabású szakmai munka után a testület meghozza a 10/1998. (VI.30.) rendeletét, a közterületek használatáról, a közhasznú zöldterületek használatáról, védelméről, fejlesztéséről, fenntartásáról. Ennek ma is hatályos 1. számú mellékletében azt mondják ki, hogy a zöldterület jelleg nem változtatható meg bizonyos parkterületeken. [19] [20]

A fenti rendelet alapján ma is védett természeti érték a városligeti Csónakázó tó környéke, és ide, mint védett helyi jelentőségű természeti értékre építmény nem helyezhető el.

Ennek ellenére máig harc folyik a zöldterületek megvédéséért. Ugyanis 2005 decemberében a Városligetben a Jubileumi park egy részéből 15000 m²-t értékesíteni akarnak. Ez ellen 2006 februárjában, a szélsőséges téli időjárás ellenére, mintegy 300 fő fáklyás tüntet a Városliget területén építendő hipermarket ellen. 2006 márciusában népszavazásra

aláírásgyűjtés történik, de a szavazók létszáma nem éri el a 25%-ot. A Balatoni Nemzeti Park Igazgatósága levélében ismerteti a védettség megszüntetésének körülményeit. Megírják, hogy ők javasolták a védettség szintjének fenntartását, nemcsak természetvédelmi, hanem települési érdekből is. 2006 áprilisában átépítik a Városliget útjainak térburkolatát. A ligetben és a szigeteken, ellentétben a tervező véleményével, szakmailag indokolatlanul, több száz növényt, fákat és cserjéket vágtak ki. [21]

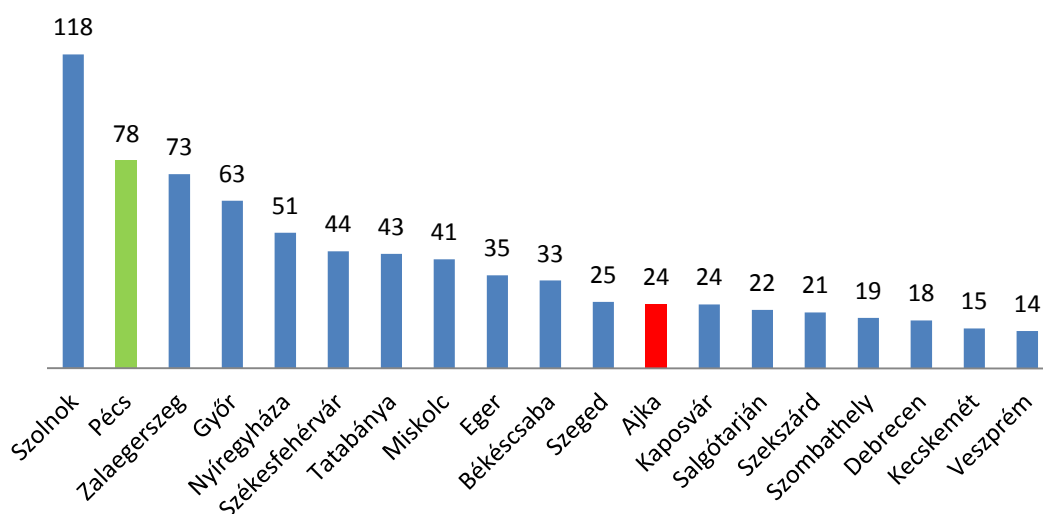
KRISTÁLYFÜRDŐ és KEMPING

A Városliget vadmadarak dalától zengő csodás zöldjében található az ajkai Kristályfürdő és Kemping. A fürdőben szezonálisan üzemelő élményfürdő 6 fűtött víví medencével, 1700 m² vízfelülettel, különböző élményelemekkel és egész évben működő fedett uszodával, szaunával működik. A 2 hektáron elterülő kemping pedig 11 db fűthető, 2-6 személyes faházzal, kiépített lakókocsihelyekkel, sátorhelyekkel, hideg-meleg vizes szociális épülettel, konyhával és társalgóval várja a vendégeket. [21]

Megjegyzendő: A zöldterület megvédése ma is aktuális és kötelező feladat mindannyiunk számára.

3. PÉCS ZÖLDFELÜLETI RENDSZERE

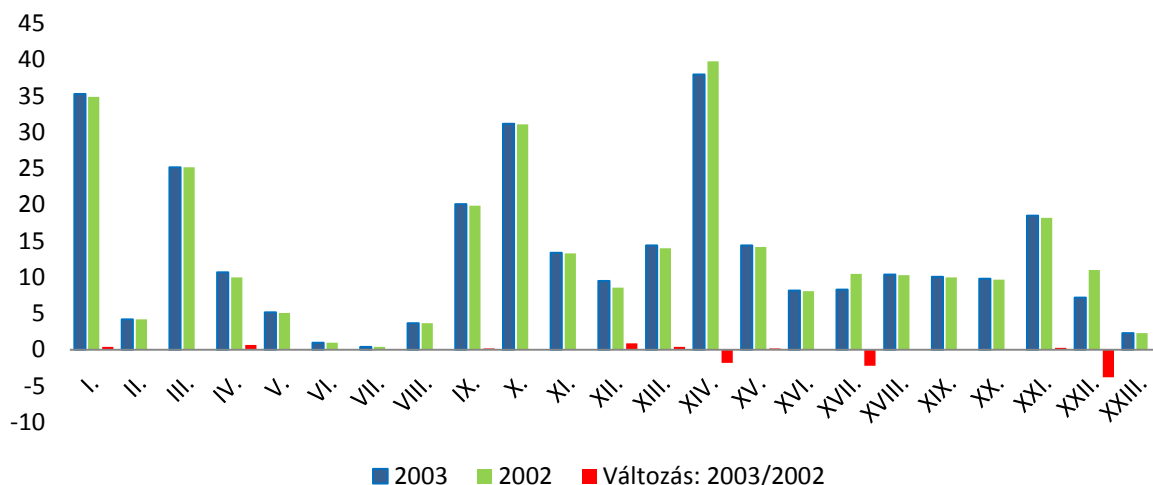
MAGYAR VÁROSOK EGY FŐRE JUTÓ ZÖLDTERÜLETE

[Forrás:<http://index.hu/belfold/budapest/zoldbp8721>, <http://avarajkakft.hu/parkfenntartas.html> Ajka adatainál is becsült érték

Ábra: Saját szerkesztés]

EGY LAKOSRA JUTÓ GONDOZOTT PARKTERÜLET KERÜLETENKÉNT
BUDAPESTEN (2002/2003)

[Forrás: A Védjegyet szerint Budapest mutatója, Budapest Portál, www.budapest.hu]

[Ábra: Saját szerkesztés]

3.1 ÁLTALÁNOS BEMUTATÁS

Pécs, az ötödik legnagyobb magyar város, lakosainak száma 160.000 fő. A Dél-dunántúli Régió székhelye Magyarország nyugati felén. Az Adriai tengertől 400 kilométerre található, így kellemes éghajlata, hangulatos utcái, a nyári estéken szabad ég alatt megtartott rendezvényei, és a környék híres borai méltán teszik Magyarországot szubmediterrán városává.

Nagy múltra tekint vissza. A II. század elején a rómaiak által alapított városnak a Sopianae nevet adták. A korai kereszténység idején jelentős központtá vált. Ebből az időszakból származó ókeresztény temetői építmény együttest az UNESCO Világörökségi Bizottsága 2000 decemberében felvette a világörökségi listára. Az ország első egyetemét 1367-ben Nagy

Lajos király alapította a városban. A középkori Pécs az ország kulturális, művészeti életének egyik központjává tette Janus Pannonius püspök. [30]

A VÁROS ÉRDEKESÉGEI

A városban barangolva fellelhetjük az ókori keresztény emlékeket, a török hódoltság idejéből fennmaradt épületeket, a Zsolnay-épületkerámiával díszített polgári palotákat, vagy a Bauhaus építészet iskolapéldáit is.

2010. évben Pécs, Európa Kulturális Fővárosának szerepét töltötte be, az év során számos új létesítménnyel gazdagodott. A Kodály Konferencia- és Koncertközpont, eddigi rövid fennállása alatt méltán vált híressé egyedülálló akusztikájáról. A Zsolnay Kulturális Negyed kikapcsolódást kínál a kultúrát kedvelő és kereső közönségnek, számtalan pihenési lehetőséget, programot biztosít a családoknak.

A Városon kívül is számos élménnyel gazdagodhatunk: megkóstolhatjuk a Villány-Siklói borrégió pincészeiteinek világhíres borait, hatalmas túrákat tehetünk a természeti kincsekben gazdag Mecsek Hegységben, vagy felfedezhetjük a környék termálvizes élményfürdőit és a néphagyományokat őrző településeket. [22] [23]

IPARI MÚLTJA és JELENE

A rendszerváltás utáni idők Pécsét érzékenyen érintették, az ipari üzemeket szinte kivétel nélkül bezárták. Az utolsó időkben már csak jelentéktelen szinten működő szénbányászat 2004 májusában szűnt meg, (ugyanekkor zárták be az Ajkai Ármin-bányát is).

A pécsi erőmű üzemeltetője 2011 őszén új biomasszablokkot helyezett üzembe. A fejlesztés eredményeként Pécs lett az első hazai nagyváros, ahol a távfűtött épületek hőellátását kizárólag helyben beszerzett tüzelőanyaggal, fenntartható módon biztosíthatják.

Az elmúlt másfél évtizedben megváltozott a város gazdasági szerkezete. Egyre inkább a tudás-, az egészségügyi, a kulturális ipar lép előtérbe. [24] [35]

3.2 PÉCS REKREÁCIÓS HELYEI RÉGEN és MOST

„Családi program volt húsvétkor a Szent Sírok meglátogatása, a feltámadási körmeneten való részvétel, s a századfordulótól a mecseki kirándulások is. (Persze ez utóbbihoz nem kellett külön ünnepi alkalom.) Estéknként megtelt a színház, s az éttermekben, illetve kávéházakban működtek a 20. század elején a város első állandó helyszínű mozijai, illetve az 1910-es évek végén a kabarék is, melyek szintén kedvelt szórakozó helyei voltak a városnak. A fiatalok a bálokon, a lányos házaknál rendezett zsúrokon, a strandokon, a városi rendezvényeken, vagy éppen – a századfordulón divatba jött sportoknak hódolva például- a korcsolya-, vagy teniszpályákon ismerkedhettek.

Az egyesületek számos rendezvénye is sokakat vonzott. Voltak jeles alkalmak Pécs életében, s az ekkor szervezett programokra is szívesen ment a közönség (pl. népünnepélyek a Tettyén, I. Ferenc József látogatásai, millenniumi rendezvények, vásárok-kiállítások). S nem utolsósorban nagy érdeklődésre tarthattak számot a város sportrendezvényei is.”

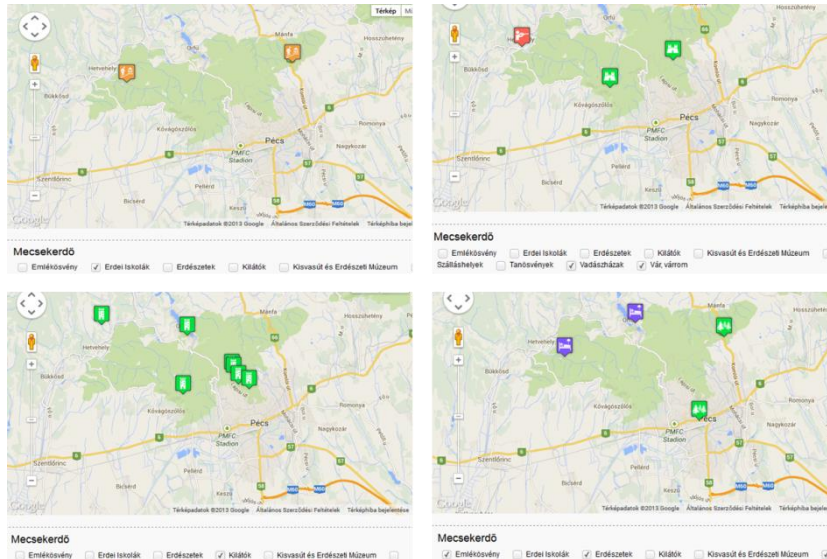
„Az úszás, a nyári fürdőzés kedvelői már a 19. század első felében a Balokány tóra jártak, ahol 1858-ban jött létre az első, majd 1886-ban a sok műszaki problémával küszködő, mégis igen kedvelt, modernebb uszoda. Pécs másik, a mai napig működő uszodájának, illetve strandjának elődje

"Madarász és Szontagh uszoda" néven volt ismert, a később korszerűsített létesítményben a két világháború közti időszakban már a mesterségesen keltett hullámokat is élvezhették a fürdőzők. (Innen ered a Hullám Fürdőelnevezés is.)” [36]

[Forrás: Pécs története 1686-1948, Gál Éva: A pécsiek szórakozási lehetőségei]

3.2.1 A PÉCSI PARKERDŐ

Növénytanilag talán a Mecsek legértékesebb része a Misina- Tubes hegyvonulat és környéke. A mecseki melegkedvelő olasz tölgyesek mecseki karsztbokorerdők tisztásain mecseki sziklafüves lejtők bújnak meg mozaikszerűen. Ezeken a területeken a teljes vegetációs időszak kínál szebbnél szebb növényeket, ritka vadvirágokat megcsodálásra. A kis tisztásokon a fokozottan védett szarvasbángó a Mecsekre jellemző alfaja, valamint a szintén ilyen védelmi státuszú bíbor sallangvirág a legféltettebb kincs. A déli kitettséggű oldalakon az állatvilágra is a melegkedvelő fajok a jellemzőek. A sziklák repedéseiben zöld és fali gyíkok rejtőzködnek. [22]

A MECSEKERDŐ TURISZTIKAI LÁTVÁNYOSSÁGAI:

erdei iskolák, vadászházak, kilátók, emlékösvények, erdészetek, vár/ várromok
 [Forrás: <http://www.mecsekerdo.hu/index.php?pg=map>]

A Pécsi Parkerdő egyes területeire kedvező időjárás esetén nagy létszámú látogató érkezhethet. A térítésmentes terület foglalási igénybejelentő nagy létszámú csoportok bejelentkezését koordinálják. Ez főleg a tavaszi és őszi iskolai szünetek idején jellemző.

Rendezvények helyszínei:

- Malomvölgyi I.-es tó, Kökény felőli részen a focipálya és tűzrakó térség
- A Malomvölgyi I.-es tó K-i oldalához csatlakozó Muszung-völgy kaszáló zöldterülete
- A Malomvölgyi I.-es és II.-es tó közötti K-i oldalon lévő kaszáló park területe
- A Malomvölgyi parkerdőhöz tartozó Arborétum kaszáló zöldterületi részén
- A Malomvölgyi parkerdőhöz tartozó ún. Berki ház
- A Mecseki parkerdő, Remete-rét zöldterülete
- A Mecseki parkerdő, Mandulás-játszótér zöldterülete
- A Mecseki parkerdő, Éger-völgy/Éger-tető/Éger-Középtető zöldterülete

[Forrás: <http://www.biokom.hu/pi-parkerdinmenu-208>]

3.2.2 ERDEI ISKOLA a MECSEKBEN és ZSELICBEN

A Mecsekerdő Zrt. 1995-ben a Mecsekben, majd 1996-ban a Zselicben hozta létre két erdei iskoláját. Mindkettő folyamatosan, rendkívül nagy látogatottsággal működnek.

Az erdei iskolák célja, hogy az ide látogató gyerekek és felnőttek megismerhessék a mecseki és zselici erdők növényeit, állatait, izgalmas felfedezések részesei lehessenek a talaj és a patakok vizsgálatának, megismerhessék a turisztatérkép használatát, beszédes neveit és a hozzájuk fűződő mondákat, az erdészek munkáját, a tartamos (fenntartható) erdőgazdálkodást; kibontakoztathassák kreativitásukat és kezűgyességüket a kézműves foglalkozások során. [22] [23]

3.2.3 FÖLDALATTI BÁNYÁSZATI KIÁLLÍTÁS

A Mecseki Bányászati Múzeum Földalatti Bányászati Múzeuma 1981-ben nyílt meg Pécs belvárosában, az egykori bortároló pincerendszer egy részében. Lejárata a város híres múzeum utcájában, a Káptalan utcában, a Vasarely-kiállítás udvarán van.

A 20 méter mély, 400 méter hosszú és 1050 m² alapterületű „belvárosi bánya” a régió 1990-es években megszűnt szén- és uránbányászatának tárgyi emlékeit mutatja be.

A számos bányabiztosítási módszeren túl különféle fejtőkalapácsokat, fúró berendezéseket, csilléket is kiállítottunk. A modern kori szénbányát idézi meg a sújtólégbiztos bányamozdony. Az évszázados történetű szénbányászat fennmaradt emlékei között egyaránt fennmaradtak nagyon régi, vagy a saját korukban rendkívül modernnek számító tárgyak, berendezések. A bányák beomolása elkerülése végett korszerű fémtámokkal, s a mindennapi életben az omlékony sziklák biztosítására is használt hálóbiztosítással érték el. [24]

3.2.4 BALOKÁNY-LIGET a VÁROSI TÓVAL

Balokány városrész Pécs déli részén található, a Siklósi út, a Felsővámház utca, Basamalom és a Tüskésréti út között. A tó tervszerű városi használata, rendbetétele a 19. században kezdődött. A tavat kimélyítették, közepén szigetet alakítottak ki, kijelölték a mosásra, fürdésre, lóúsztatásra szolgáló helyeket. [25]

Az első bérlője a tónak fürdőt alakított, és egy épületet emeltetett, amelyben táncterem, biliárdszoba és borkimérés volt. Az új tulajdonos úszófürdőt és kabinfürdőket létesített. Később gondok is támadtak, mivel nyersbőröket mostok a tóban. A tavat ketté kellett választani.

1886-ban a régi, fából készült uszoda helyére újabb, már téglából épített fürdő került. Parkosították a fürdő és a tó környékét, sétányokat építettek, díszbokrokat ültettek. 1980-as évek végéig a város kedvelt strandja volt. Azóta az uszoda és a tó környéke is elhanyagolt és a strand is megszűnt.

Az elmúlt években viszont lendületes átalakulásban van, hiszen a Pécs2010 Kulturális Főváros projekt két jelentős beruházása is a közvetlen közelben történt. [26] [27]

3.2.5 A TÜSKÉSRÉT

A Tüskésrét Pécs egyik déli városrésze a Siklósi út, a Mohács út és a Kanizsai Dorottya út közé beékelődött zöldterületen. A város közepén elterülő hatalmas zöld, érintetlennek tűnő terület eredetileg a hőerőműhez tartozik, széntüzeléses korszaka alatt itt helyezték el zagykazettákban az égés utáni pernyét. A rekultivációs célokra kitermelt föld helyén tó képződött. [28]

Számos környezettanulmány, rekultivációs terv készült már a Tüskésrétre vonatkozóan, hiszen a hatalmas terület frekventált helyen, gyakorlatilag Pécs közepén található. A PTE Földrajzi Intézete kapta a megbízást a hőerőműtől, hogy készítsen el geográfus hallgatók segítségével egy széleskörű tanulmányt a hasznosítással kapcsolatban. A projekt mindenképpen újat fog nyújtani a korábbiakhoz képest, hiszen számos interjú és a lakosság, valamint több civil szervezet és prominens személyek véleménye is feldolgozásra kerül benne. Sok alternatívát feldolgozva a területhasználattal kapcsolatosan.

A projekt tartalmi elemeinek néhány témája, amely hasznos lelet a mi TDK dolgozatunk témájához, Ajka Parkerdő megújításához:

- természetföldrajz és közlekedésföldrajz

- a környező állóvizek széles körű vizsgálata és összehasonlítása a hasznosításának szempontjából (idegenforgalom, rekreáció, horgászat)
- városi parkok vizsgálata funkcióik és rekreáció szempontjából, illetve mennyire lehet irányadó Hollandia (Groeningen) ezen a téren
- hőerőmű imázs képe
- interjúk készítése: a hőerőművel, a pécsi önkormányzattal
- rekreációs és egyéb befektetőkkel, civil szervezetekkel, illegális területhasználókkal
- lakossági kérdőívezés a Tüskésrétet övező, szomszédos lakott területeken

[Forrás: <http://www.pecskep.hu/logic/pages/showdoc.php?id=1387>]

3.2.6 A TETTYE-VÖLGY

A Tettye-völgy jelenlegi felszíne a kőzetek ezer éven át folytatott bányászatával alakult ki. Az egykori kőfejtők, ahonnan a bányászott kőanyagokat Pécs egész területén felhasználták, mára szinte teljesen beépültek. A Tettye patak völgye magába foglalja a Puturluk, Malomszeg, Zidina és Tettye nevű részeket

A Tettye városrész hosszú évtizedeken keresztül volt a város legelhanyagoltabb területe: szanálása több évtizeden keresztül napirenden volt, de szerencsére forráshiány miatt nem történt meg az ország egyik „történelmi külvárosának”, a török korban kialakult és településszerkezetét a mai napig megőrző városrésznek az elpusztítása. A fejlesztések azonban évtizedeken keresztül elkerülték. A rendszerváltást követően lassú spontán rehabilitáció indult meg, amelynek keretében megkezdődött a városrész épületállományának megújulása.

A Tettye patak mentén egykor vízenergiával működő malmok megszűntek az ivóvíz hálózat kiépítésének következtében, az átalakult felszín egyik teraszán megépült Szathmáry György püspök reneszánsz villapalotája. A romos állapotban lévő villa a 18. század elején a pécsi káptalanhoz került, a 19. század elején pedig végleges pusztulásnak indult: köveit elhordták, díszzeit letördelték. Maradványait a 20. század elején konzerválták.

A Pécs2010 Kulturális Főváros projekt „Közterek és parkok” elnevezésű programnak köszönhetően megújult a park jelentős része. A felújítási munkák során megújultak lépcsősorok, játszóterek, szökőkutak és a várnál lévő támfalak. Így a Tettye még inkább a pécsiek egyik legkedveltebb kirándulóhelye, számos városi rendezvény színhelye (például: POSZT, Pécsi Országos Színházi Találkozó). [29] [30]

4. AJKACSINGER és az AJKAI PARKERDŐ

4.1 RÉGI PEZSGÓ ÉLET

Csinger-völgy a Bakony hegység lábánál terül el, Ajka város egyik kerületeként. Múltja mesébe illő. Nem csak a legenda szómagyarázata miatt, hanem inkább az ott élő emberek áldozatos munkája miatt.

Kezdetben földművesek lakták, akik a szántás-vetés mellett a völgyben marhákat legeltettek, az erdőben, az ősbükkösök közt sertést makkoltattak, a Somló hegyre járva a szőlőben dolgoztak. Kemény munkásélet volt a részük. Az ipar megjelenésével új időszak kezdődött. Tulajdonképpen keményebb még az előzőnél is. De a teljesítményt tekintve hősi korszak volt ez a múlt. A 139 éven át itt működő iparág, a bányászat fellendítette a tájegységet. Csak néhány rendkívüli teljesítményt említsünk. Itt épült Európa első kiserőműve. Ugyancsak itt indították be Európa első Krypton gyárát. Ez Bródy Imre világhírű találmányának, a krypton töltésű izzónak a tömeges gyártását tette lehetővé (1937-1945).

Utak épültek, és 1873 óta egy teherszállítmányra alkalmas vasút épült, mely a város vasútállomásával volt összekötve. A szénszállításban ennek volt főszerepe. Mindennek véget vetett a bánya bezárása. [32]

4.2 KIHALT MINDENNAPOK

A bánya bezárásával véget ért a pezsgő élet, a Parkerdő csodája. Gyakorlatilag megszűnt minden infrastruktúra, elhanyagoltta kezdett válni a környezet. Az épület még áll, de elhagyatottan.

A Csiger-völgynek keresztelt mozdony védetté lett nyilvánítva Kismaroson, az állomáson van kiállítva. Az Ármin – akna meghalt örökre. Körülötte néhány ház jelzi a régi pezsgő élet helyét, de az úton nincs kinek „Jó szerencsét” köszönni. A sípályát felvonóval, teljesen leromlott állapotban találtuk.

Az élet persze megy tovább. A vendéglő az egyedüli, mely szinte minden hétvégén üzemel. Viszont befogadóképessége korlátozott. Csak 80 fő befogadására képes és a nagyobb események, mint például a szalagavató vagy esküvők alkalmával a szállás kérdése körülményes. Viszont a környéken összkomfortos faházak is vannak. A legtöbb már magánkézben van, de a hőerőműnek is található itt egy nyaralója. A faházat többsége már kissé elhanyagolt, bár három épület igényesen fel van újítva.

Tehát a Csigerben élők a munka megszűntével nehezebb anyagi helyzetbe kerültek. De amit az ott élő emberektől tapasztaltuk, hogy szeretik ezt a csodás környezetet, a csendet és nem akarják elhagyni otthonukat. És él bennük a vágy, hogy régi dicsőségben ragyogjon fel Csinger-völgy. Közös összefogással mindenképpen még szebbé és élhetőbbé szeretnék tenni a természet rengeteg csodáját felkínáló völgyet. [32]

„ ...a temetőnél a hullaház már majdnem teljesen tönkrement. A sógornómet tavalyelőtt temettük, és amikor a halottat be akarták vinni mondtam, hogy ide ne vigyék, mert ott patkányok vannak ...a Parkerdő környékén ott régen 24 család lakott, volt ott sportközpont is, lehetett bulit tartani, egy szuper hely volt. Régen volt egy 30x20-as strand is. Én gondolkodtam, amikor nyugdíjba mentem, hogy azt a strandot ki kéne pucolni és visszavezetni bele a vizet...

...régen minden a bányáé volt. Én azért vagyok mérges... voltam a bányagazgatónál és megkérdeztem, amikor leálltak a csilék, hány ember dolgozott. Elküldött, hogy menjen innen... a kultúrház is a bányászok csinálták... most abból is valami műhely lett. kevés pénzért megkapták a műhelyeket, de nincs sok munka... mostanában nem nagyon jönnek a Parkerőbe.”

[Forrás: interjú beszélgetés Karcsi bácsival, egy 95 éves bányással]

5. HIPOTÉZIS

Az Ajka peremén elhelyezkedő Parkerdőt a bányászat idején főként az ipar és a lakhatás határozta meg. A II. Világháborút követően a bánya termelése csökken, így tisztult a környezet és a természeti értékei felértékelődtek. Később szocializmusra jellemzően a vállalatok üdülőket vesznek az egész országban. Ez Ajkán sem történt másként. A vállalatok faházakat építenek az erdő területén, ami a brigádmozgalmak és különféle rendezvények színteréül szolgált. Mindeközben 1973-ban hozzák létre a Parkerdőt, ami különféle sportolási lehetőségekkel bővíti az erdő eddigi lehetőségeinek tárházát. Ez a két dolog alapozza meg a terület intenzív használatát a korszakban. Majd beköszönt a rendszerváltás, ami a szocializmus végét hozza el.

A vállalati üdülők így eladó sorba kerülnek. Emellett az erdő karbantartása sem igazán megfelelő. Mindeközben Csingervölgy (ahonnét feltárul a Parkerdő) a bányászat megszűntével fokozatosan elveszíti fejlett infrastruktúráját. Otthagyott, üresen álló, leromló állapotú bánya, és gyárépületek jellemzi. Az emberek munkalehetőség hiányában és a nehézkes mindennapok miatt a városba illetve az ország más területeire költöznek. A város ezen része használatlaná válik és szépen lassan elnéptelenedik. Azonban az ipar teljes megszűnésével a természet utat tör magának és soha nem látott pompájában ragyog most a völgy, mely csak az újralfelfedezésre vár. Ennek fényében fogalmaztuk meg felvetésünket: Hipotézisünk szerint Ajka város külterülete, a városközponttól dél-keleti irányban fekvő Parkerdő területe kihasználatlan turisztikai és rekreációs szempontból, a kedvező fizikai adottságai ellenére.

6. KUTATÁS SZÜKSÉGSZERŰSÉGE

Az emberek egyre jobban távolodnak el a természettől és egyre kevesebb időt töltenek a város falain kívül. Ezért sok emberben lép fel manapság az igény, hogy újra megtalálja a helyét az élővilágban. Ennek ellenére még több azoknak a száma, akik szinte soha nem látogatnak el természeti környezetbe. Így lehet az, hogy a mai gyerekek rácsodálkoznak, hogy a tej nem dobozban születik és, hogy a gyümölcsök egy fán csüngve várják beérésük

pillanatát. Tarthatatlan tovább ez a helyzet, és úgy gondoljuk, hogy ezen az országot és településeket meghatározó szereplők képesek legkönnyebben változtatni.

Például az erdei iskolák, ahol nem csak kikapcsolódhatnak, hanem játék közben tanulhatnak is a gyerekek. A felnőtteket és a gyermekeket egyaránt a természetben tartott rendezvényeken keresztül is meg lehet szólítani. Emellett a kutatás szükségszerűségét az is erősíti, hogy ezzel segítséget kívánunk nyújtani az önkormányzatnak, hiszen a városvezetés jövőbeli célként Csinger városrész rekreációs helyé váló alakítását jelülte meg 5.0 verziójú Ajka Város Integrált Városfejlesztési Stratégiájában 2008-ban.

7. VIZSGÁLATI MÓDSZEREK

7.1 INTERJÚKÉSZÍTÉS AZ EMBEREKKEL (lásd: melléklet)

Interjúink során megismerkedtünk egy idős bányással, egy turistával, egy bányász múzeumi tárlatvezetővel és a Park Vendéglő tulajdonosával

Az idős bányász főként a hajdani bányászéletről, egyletekről beszélt, mint például Olvasókör és Zeneegylet. A bányász összetartásról, ami talán minden szakma között ebben a legerőteljesebb.

Erikától, a múzeumban egy általános képet kaphattunk Ajka és Csinger történelméről, eseményeiről.

A turista, egy 30-as éve környékén járó fiatalember volt, aki a kirándulások szerelmes, ezért folyamatosan az országot járja. Erika elmondása szerint a turistaútvonalak felfestése nem következetes, amit az Úr is alátámasztott válaszában. Továbbá kérdeztük őt a múzeummal kapcsolatosan, ahová szintén látogatást tett. Ő jónak ítélte meg a kiállítást, azonban a bemutató táró az Ország más ilyen intézményével szemben alul marad, mert ez mesterségesen lett kialakítva. Emellett a bemutatás is csak igen rövid szakaszon történik.

A Park Vendéglő tulajdonosával folytatott beszélgetésünk alapján kiderült, hogy ez az épület szinte folyamatosan rendezvényektől hangos. Árait tekintve Budapesti viszonylatban kedvezőnek mondanánk, helyi viszonylatban inkább közepes árkategóriába sorolnánk.

7.2 HELYSZÍNBEJÁRÁS, a TERÜLET ÁLLAPOTA és ÉRTÉKEI

Ajkára látogatásunk során a fő hangsúly az általunk kiválasztott területre esett. Fotóink során megörökítettük Csingervölgy jelenlegi állapotát.

A területet kettősség jellemzi. Legtöbbször régi elhanyagolt, lepusztult és sokszor lakatlan épületekkel találja szembe magát az ember. Akadnak köztük lakóházak szép számmal, de a bánya és az üvegyár által felhagyott épületek száma is kiemelkedően nagy. Ezek az épületek nagyrészt évek óta üresen állnak és statikai állapotuk miatt már kisebb-nagyobb mértékű felújítás nélkül használhatatlanok. Mivel az Önkormányzat nem talált befektetőket az épületek üzemeltetéséhez és állapotuk lassan életveszélyessé válik, ezért sajnos az épületek lebontása mellett döntött. Az elhangoztak szerint akad olyan épület a ipari épületek sorában, melyek felett már kimondták a bontási nyilatkozatot. (ennek ellenére még mindig Csingervölgyben áll) A régi Kultúr ház is napról-napra egyre romos állapotban kerül, de ott évek óta egy vastelep működik.

Ezzel szemben akadnak, olyan emberek, akik a terület természeti értékeire és az elhelyezkedéséből fakadó előnyökre alapozva, felújították régi ingatlanjaikat és továbbra is a terület lakosai. Ezen kívül egy szűk réteg pedig, oly annyira vonzónak találja ezt a területet, hogy a városból, sőt a múzeum korábbi tárlatvezetője, Erika egészen Budapestről választotta ezt a helyet lakhelyéül.

Előzetes informálódásunk során olvastuk, hogy a területen elszorvadt infrastruktúrából adódóan, szolgáltatásokat sem találni a területen. Ennek ellenére mégis megdöbbenően tapasztaltuk, hogy még egy kis vegyesboltot, vagy egy kocsmát sem találunk a területen. Természetesen ennek a döntésnek nem a Városvezetés áll a háttérében, ők elmondásuk szerint támogatnák egy kis ABC nyitását a területen. Azonban ehhez sajnos egy vállalkozó kell, aki elegendő mértékű pénzügyi háttérrel rendelkezik egy új szolgáltató egység

beindításához és üzemeltetéséhez. (Ott jártunkkor Erika, aki akkor még a múzeum alkalmazottja volt, elmesélte nekünk, hogy pont egy ilyen üzlet-kocsma megnyitásának gondolatával foglalkozik.)

A területbejárást bicikli segítségével végeztük el, itt másra nincs is igazán lehetőség, mert gyalogosan túl hosszúak a távok. A busz pedig csak Csingervölgy főutcáján közlekedik. Például a főútról lekanyarodva még 2 kilométert kell sétálni a Bányászati múzeumhoz, ami emelkedőn körülbelül 40 perc sétát jelent. Ennél már csak az erdei iskolához hosszabb a menet. Ott 3,5 kilométert kell megtennünk emelkedőn, ami körülbelül 70 perc gyaloglást jelent.

Ennek ellenére a völgy szépsége, és a természet bujasága biztosan kárpótolja az idelátogatókat. Külön kiemelnénk a Csinger-patakot, ami a völgyet átszelve folyamatos útitársa az embernek, ami egy sajtóságos bájt kölcsönöz a helynek. Emellett bármerre is pillant az idelátogató, mindenütt pillangók és rovarok sokasága fogadja.

Természeti ritkaságok:

- A bakonyi ősbükkös, amely a Parkerdő környékén található
- A Sástó, ami a csékúti szőlőhegyen a hajdani vulkán kürtőjében helyezkedik el
- Növényi ritkaságok
- Tósoki Nyíres
- Padragi sziklák
- Barlangok, mint például a Macskalik- vagy a Bújólik-barlang

A Parkerdő területén található a szolgálta egységet, mint az erdei iskola, múzeum, étterem.

A Park Vendéglő kívülről nem nyújt különösen szép látványt. Az épületen már látszanak az évek nyomai. Mögötte elhelyezkedő udvarán különböző anyagú, méretű vendégházak állnak. Összességében kaotikusnak éreztük a látványt.

Vele szemközt található a Bányászati Múzeum. Nemrégiben épített és felújított épületeivel kellemes látványt nyújt. A múzeum mellett található még két melléképülete az egyik a

hajdani Ásvány és Kőzettár, mely az új épületben kapott helyet a másik a Jubileumi Emlékház. Ez a két épület már állapotát tekint az elfogadható kategóriába sorolnánk.

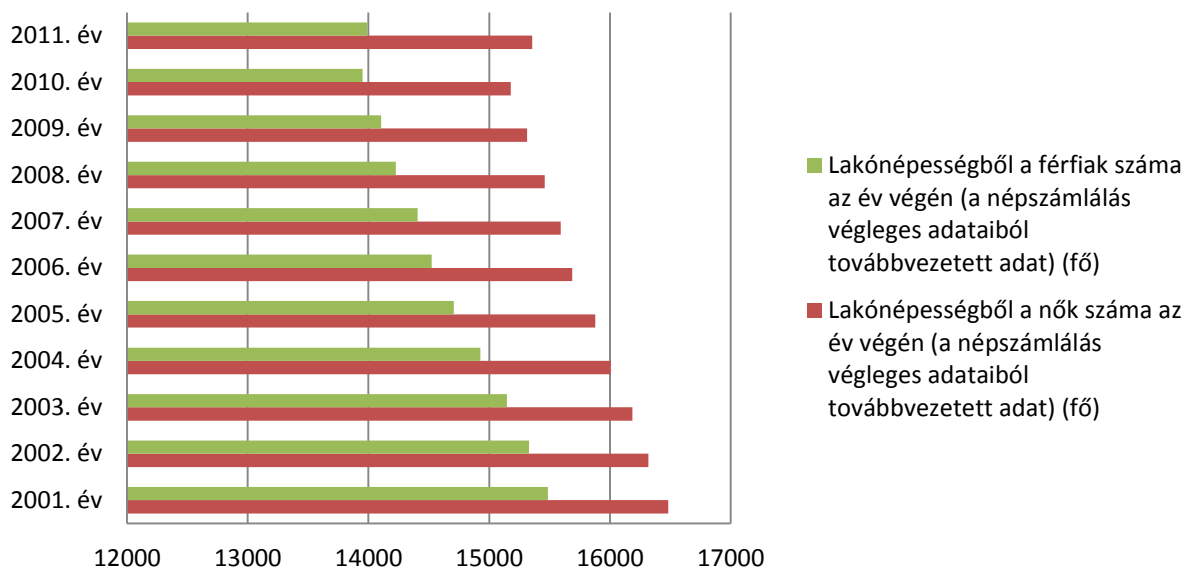
A Hubertus Erdei iskola épületeinek sora folyamatosan bővül. Csak úgy, mint az iskola a közvetlen környezete is szépen karban van tartva.

7.3 FOTÓDOKUMENTÁCIÓ CSIGER-VÖLGYRŐL és a PARKERDŐRŐL (lásd: melléklet)

7.4 KÉRDŐÍV AZ AJKAI LAKOSOKKAL AJKA BELVÁROSÁBAN a PARKERDŐRŐL

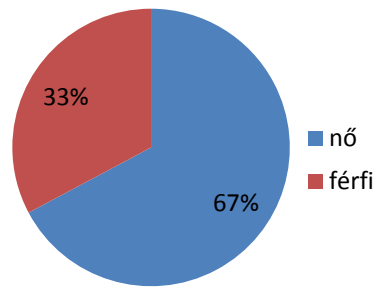
Az ajkai Parkerdő népszerűségének és a látogatói igények felméréséhez egy kérdőíves vizsgálatot végeztünk. Ehhez személyes kérdőívezést választottunk. Ajka központjában a Váci utcában tettük fel kérdéseinket az arra járó embereknek a Parkerdővel kapcsolatban. A kérdőívre 61 személy válaszolt. A megkérdezettek életkora 13 és 69 év között oszlik el, nagy többségük 20 és 50 közötti korosztályból. A megkérdezettek főként ajkai lakosok, de devecesteri lakos is. Igyekeztünk azonos számú nőt és férfit megkérdezni, végül 41 nőtől és 20 férfitől kaptunk választ kérdéseinkre.

NŐK ÉS FÉRFIAK NÉPPESSÉGSZÁMÁNAK ALAKULÁSA

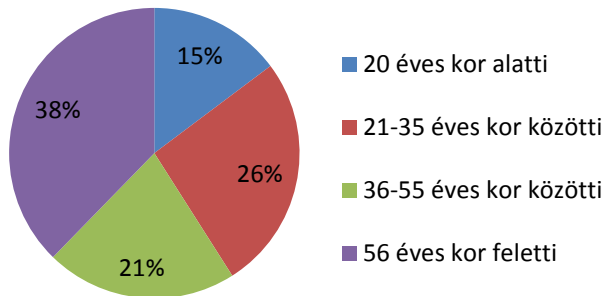
(Forrás: KSH, ábra: saját szerkesztés)

A MEGKÉRDEZETTEK NEME

(Ábra: saját szerkesztés)

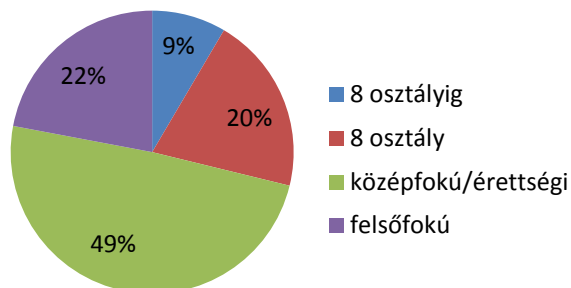
A MEGKÉRDEZETTEK ÉLETKORA

(Ábra: saját szerkesztés)

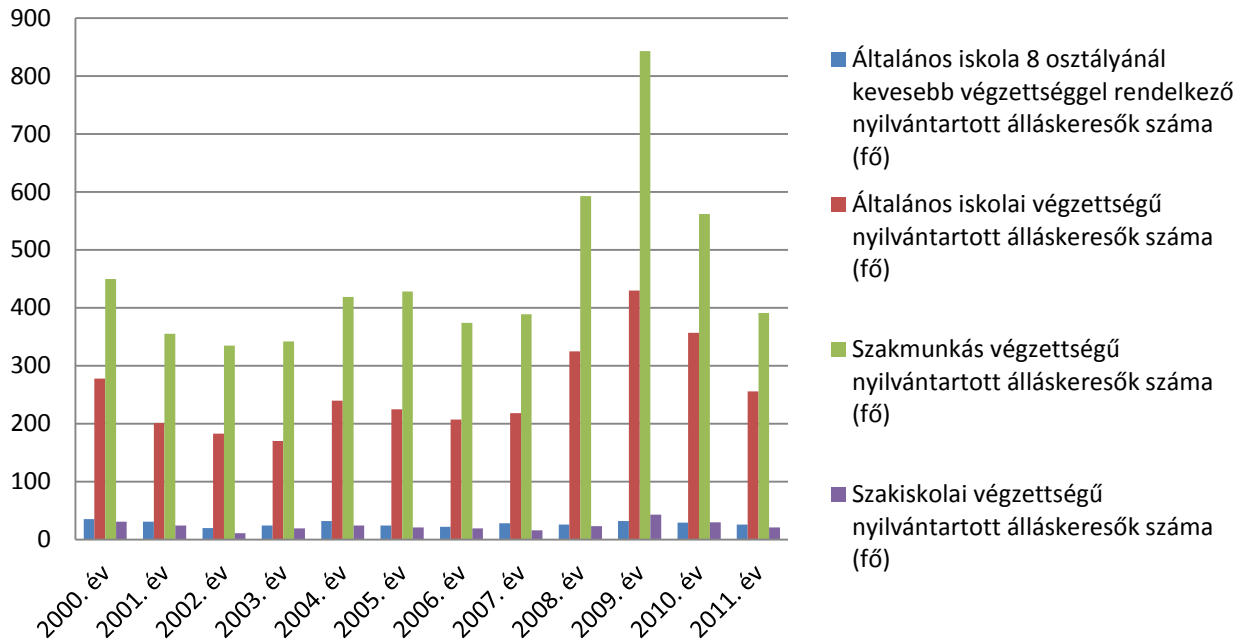
Iskolai végzettségük szerint, inkább az érettségizett és szakiskolát végzettek száma a meghatározó. A megkérdezettek közel fele rendelkezik tehát érettségivel vagy szakiskolával. 22% végzett felsőfokú iskolát, 20% csak 8 osztályt. 9% a megkérdezetteknek nem végezte el a 8 osztályt.

A MEGKÉRDEZETTEK ISKOLAI VÉGZETTSÉGE

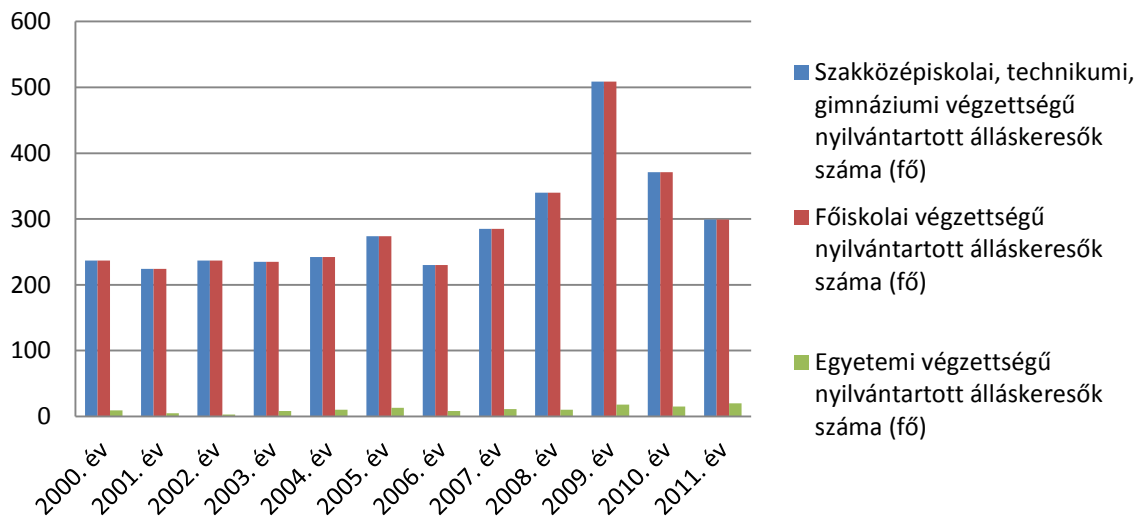
(Ábra: saját szerkesztés)

A LAKOSSÁG VÉGZETTSÉGÉNEK MEGOSZLÁSA AZ ÁLTALÁNOS ISKOLA 8 OSZTÁLY FOKOZATTÓL A SZAKISKOLAI FOKOZATIG

(Forrás: KSH, ábra: saját szerkesztés)

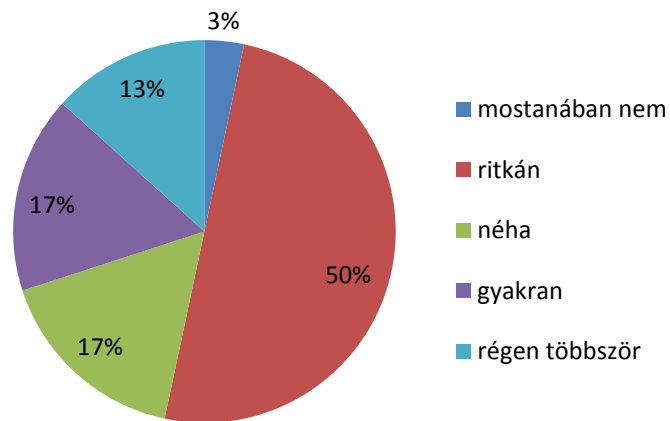
A LAKOSSÁG VÉGZETTSÉGÉNEK MEGOSZLÁSA A SZAKKÖZÉPISKOLAI FOKOZATTÓL AZ EGYETEMI FOKOZATIG

(Forrás: KSH, ábra: saját szerkesztés)

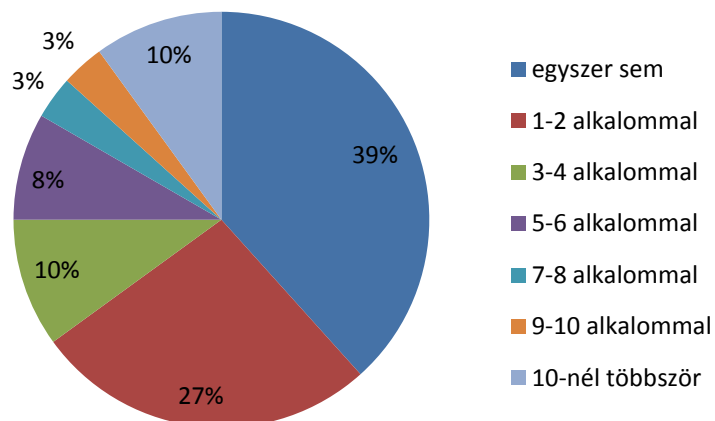
Az eredményből kiderült, hogy a megkérdezettek közül mind járt már életében az ajkai Parkerdőben. Azonban az emberek 80%-a csak alkalmanként vagy még ritkábban látogatja a területet, tehát vonzereje az évek során csökkent.

MILYEN GYAKRAN LÁTOGATJÁK A TERÜLETET

(Ábra: saját szerkesztés)

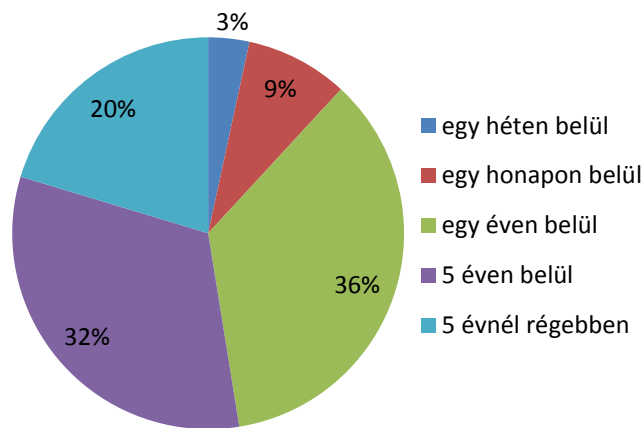
AZ ELMÚLT ÉVBEN HÁNYSZOR LÁTOGATTÁK A PARKERDŐT

(Ábra: saját szerkesztés)

A válaszokból kiderült, hogy a látogatók évszaktól függetlenül használják a területet. A tavaszi és nyári hónapokat részesítik előnyben, de a téli hónapokban is szívesen kijárnak a téli sportolási lehetőség miatt.

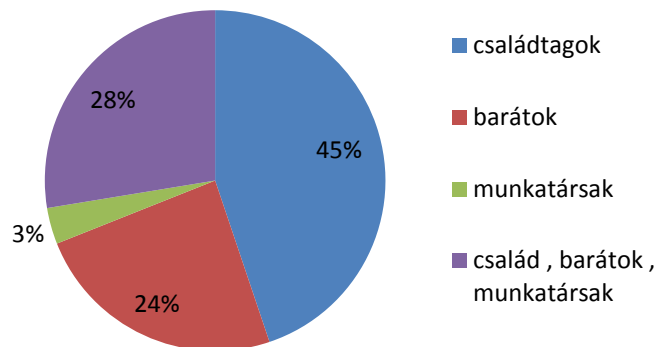
MIKOR JÁRT UTOLJÁRA A PARKERDŐBEN

(Ábra: saját szerkesztés)

A látogatók főként sétával, kirándulással töltik el idejüket az erdőben családjukkal, vagy barátaikkal. Azonban a sportolás, szalonnasütés is kedvelt program az ide érkezők körében. Egyik válaszadó említése szerint tereplovagló útvonalának felderítése céljából jár erre a területre. Ő mesélte, hogy többször szerveznek lovas túrát erre a területre. Továbbá ősszel gombát szedni is kijárnak a területre.

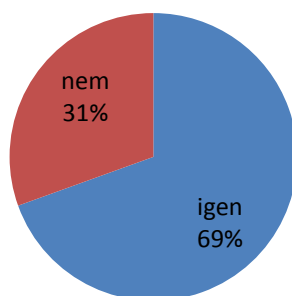
KIVEL SZOKTAK A PARKERDŐBE MENNI

(Forrás: KSH, ábra: saját szerkesztés)

A megkérdezettek 69%-a igénybe vett valamilyen szolgáltatást a Parkerdőben. A legtöbben a Parkétteremben jártak, 36%-a csak ezt a fajta szolgáltatást vette igénybe.

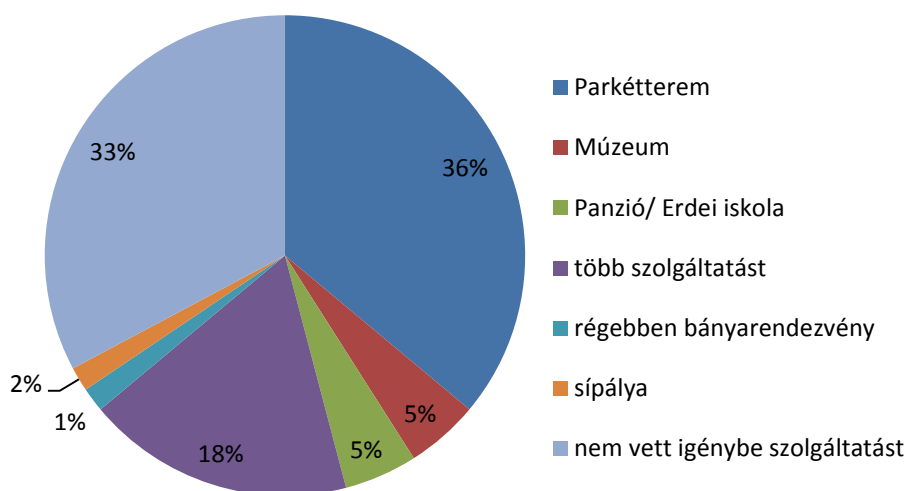
IGÉNYBE VETT VALAMILYEN SZOLGÁLTATÁST

(Ábra: saját szerkesztés)

A következő legkedveltebb szolgáltatás egyenlő arányban oszlik meg a Bányamúzeum és Panzió illetve erdei iskola szolgáltatásai közt. Csak a Bányamúzeumban 5%-uk járt és szintén 5%-uk vette igénybe az erdei iskola szolgáltatásait. A téli sport tevékenységet folytatni a megkérdezettek 2%-a szokott a területen. A Bányarendezvények alkalmából 1%-uk járt erre a területre.

MELYIK SZOLGÁLTATÁST VETTE IGÉNYBE

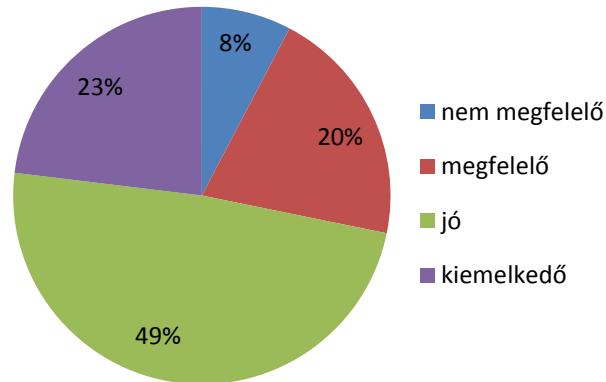

(Forrás: KSH, ábra: saját szerkesztés)

Arra a kérdésre, hogy mi a véleményük a szolgáltatások minőségéről megoszlottak a vélemények. A megkérdezettek majdnem a fele meg volt elégedve a szolgáltatások minőségével. 23%-uk kiemelkedőnek értékelte, dicsérték az új múzeumépületet és a

parkétterem által nyújtott étel kínálatot illetve a személyzetet. Egy hölgy elmondása szerint: „szuper a parkétterem, mert becsiccsentve nőnapon hazafuvarozzák a nőket”.

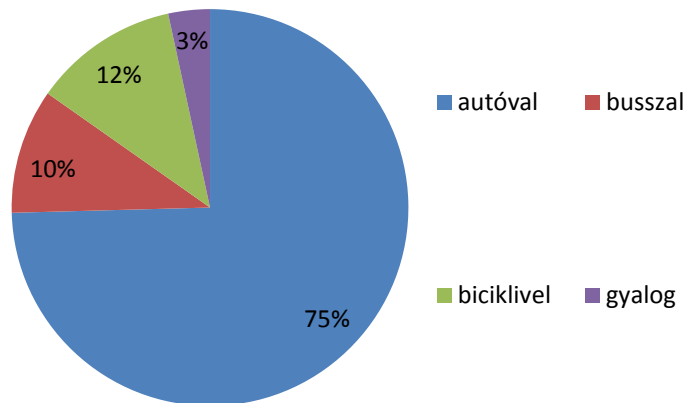
MI A VÉLEMÉNYÜKA SZOLGÁLTATÁSOK MINŐSÉGÉRŐL

(Ábra: saját szerkesztés)

A kérdőíveinkből azt is kiderült, hogy a válaszadók 75%-a autóval érkezik a Parkerdő területére. Kerékpárral csak 12%-uk, tömegközlekedéssel 10% és gyalogosan csak 3%-uk közlekedik. Ez abból adódik, hogy a gyalogos, és autóbuzsos megközelítés körülményes és hosszú. Ezen kívül túl messze fekszik a városmagtól ahhoz, hogy elsétáljanak idáig az emberek. Ezért fontos lenne változtatni a jobb megközelíthetőség érdekében. Ezzel kapcsolatban szeretnénk visszautalni, hogyan működött ez a rendszerváltozás előtt a rendezvényeknél, amikor az önkormányzat külön buszjáratokat indított a Parkerdőbe.

MILYEN JÁRMŰVEL SZOKTÁK LÁTOGATNI A TERÜLETET

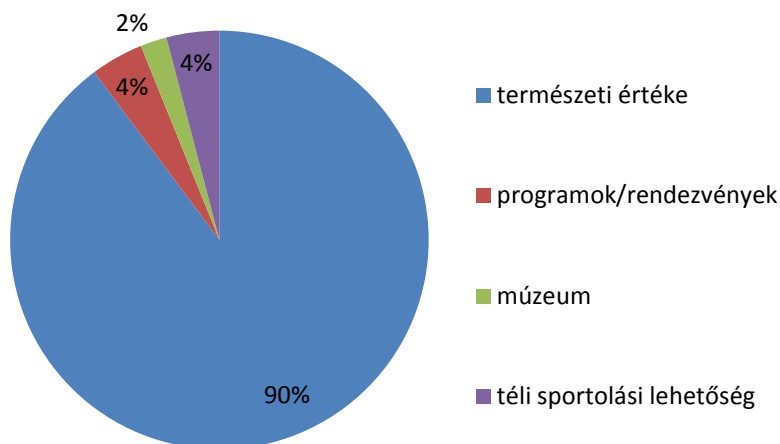
(Ábra: saját szerkesztés)

Arra a kérdésre, hogy mit gondol a Parkerdő legnagyobb előnyének főként a természeti értékeket említették, 90 %-uk. A legtöbben nagyon pozitívan nyilatkoztak a helyről. Elhangzott előnyök között szerepelt: a szép kirándulóhely, a jó levegő, a sok fa, a nyugalom, a csönd, a geológiai érdekességek, mint például a barlang, a szurdokvölgy, és az érdekes növények.

Azt is elhangzott, hogy ez a terület a "zöld tüdeje a városnak". Tehát lett pozitív hatása is a bányák bezárásának. A piszkos szennyezést szállító csíléket lebontották, így a város és a bányák környéke megszabadult a szennyezettségtől. A város fellélegzett és kizöldült.

Többektől hallhattuk, hogy a kikapcsolódni vágyóknak, és a kisgyerekeseknek ez a legmegfelelőbb hely a hétvégi pihenésre, szórakozásra. 4%-a a megkérdezetteknek jelölte meg a programokat és rendezvényeket előnyként, és szintén 4%-uk említette a téli sportolás lehetőségét. Azonban múzeumot csak 2%-uk említette előnyként.

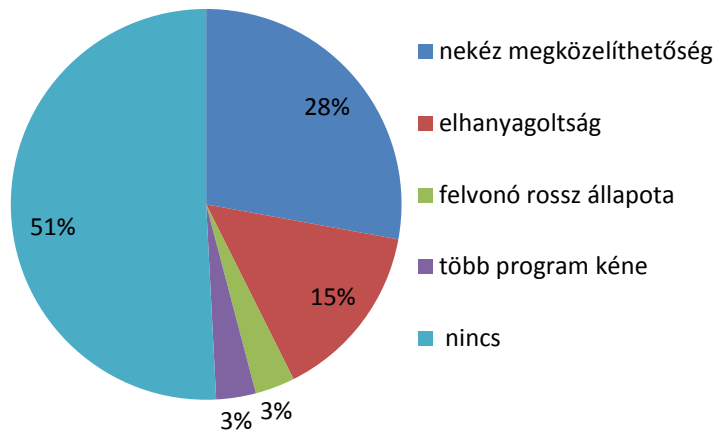
MIT GONDOLNAK A PARKERDŐ LEGNAGYOBB ELŐNYÉNEK

(Forrás: KSH, ábra: saját szerkesztés)

Arra a kérdésre, hogy mit gondol a Parkerdő legnagyobb hátrányának több mint a megkérdezettek fele azt választ adta, hogy szerinte nincs hátránya ennek a területnek. A legtöbben a nehéz megközelíthetőséget, és a buszjáratok nemlétét említették a legnagyobb hiányosságaként. A válaszadók 15% állította, hogy a terület elhanyagolt. 3-3% beszélt a felvonó rossz állapotáról és a rendezvények/programok hiányáról. Továbbá a múzeumban szükségszerűnek tartanak az interaktívan bemutatott bányászati szerszámokat, és közlekedési eszközöket. Ezen kívül említették, hogy nincs eléggé kihasználva a terület, hiányzik a közvilágítás az út mentén illetve nincs bicikliút és játszótér. Akadt olyan ember is, aki szerint kevés az esőbeálló és a szalonnázó hely, azon kívül leülési lehetőségből sincs elegendő.

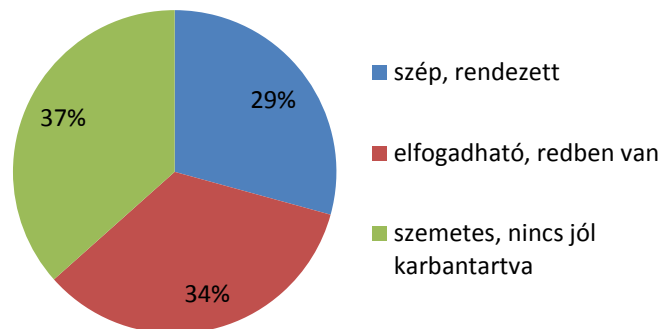
MIT GONDOLNAK A PARKERDŐ LEGNAGYOBB HÁTRÁNYAINAK

(Ábra: saját szerkesztés)

A parkerdő állapotáról arányosan oszlottak meg a vélemények. A megkérdezettek 37%-a inkább rosszabb állapotúnak ítélte meg az erdőt. Szerintük a karbantartás minősége, mennyisége nem megfelelő. Főként a környezet rendbentartását hiányolták, de a hulladékgyűjtők és a játszóterek kiépítését is szorgalmazták.

MIT GONDOLNAK A PARKERDŐ ÁLLAPOTÁRÓL

(Ábra: saját szerkesztés)

Az idősebbek véleménye szerint nem olyan szép, mint a rendszerváltozás előtt volt. A faházak jobb állapotban voltak akkor, és több rendezvényt szerveztek a területre. Természetesen az építmények jobb állapotban voltak akkor, és a közösségi élet is aktív volt a területen. Azonban, amit az idő utólag megszépít az a hely szépsége, ugyanis a bányák

működése alatt a völgy természeti látványa jócskán alulmarad a maihoz képest. Többek véleménye szerint további gondozást igényelne, például a turistaútvonalak felfestésével, több tábla elhelyezésével, vagy a veszélyes és idős fák elszállításával. A lépcsők rossz állapota is rendbehozatalért kiált. Nagyobb felújítást pedig a sí és szánkópálya igényelne. Azonban a sí pálya működtetése valószínűleg nem oldható meg a területen, vagy csak túlzott energiáfordítással. Ugyanis védtelen a rongálással és a lopásokkal szemben, folyamatos szállítása pedig irreális elképzelés.

A válaszadók egy része elképzelhetőnek tartja, hogy a különböző felújítások, és rendbetételeket önkéntes társadalmi munka alapján folyjanak. Egyesek véleménye pozitívabb volt, véleményük szerint szép és rendezett hely. Volt, aki szerint 5-6 éve több volt a szemét, de már javult az emberek mentalitása. Azonban abszolút pozitív vélemények is elhangzottak. Szerintük az erdő jól karban tartott továbbá a lehetőségekhez képest az épületek is jó állapotban vannak. Az erdő természetvédelmi szempontból is nagy jelentőséggel bír.

„A Dél-Bakonyi tájakon természeti út vonzerői a térség természetvédelmi területei, kirándulóhelyei, védett növény- és állatvilága, az erdők, a parkok, a geológiai érdekességek, források és patakok, kisebb, gyalogosan vagy kerékpárral megközelíthető romok, valamint a kapcsolódó témájú bemutatóhelyek.”

[Forrás: Megvalósíthatósági Tanulmány, Kulturális tematikus utak fejlesztése az Ajka-Veszprémi térségben, HeriTour, 2007. március]

Azonban turisztikailag igen jelentős, összefüggő, nagy kiterjedésű erdőszigetként jelenik meg a város szélén. Területe Ajkának elegendő nagyságú ahhoz, hogy fejlesztésekkel egy intenzívebben használt, keresett. A válaszok alapján kiderült, hogy az elmúlt években nagyon kevés számú rendezvényt szerveztek a területen, illetve azokat nem kellő mértékben propagálták.

7.5 PARKERDŐ FUNKCIÓI

7.5.1 PARK VENDÉGLŐ TÖRTÉNETE

1876-ban a bányatársaság kocsmaházat épít. A helyiek által Kantinnak nevezett hely először csak ivó és söntés volt. Főként a műszak utáni szórakozást szolgálta ki a bányász férfiak részére. A mindenkori tulaj a bányától bérelte az épületet, ennek megfelelően a tulajdonos is csak a bánya dolgozói közül kerülhetett ki. Később az 1900-s évek első évtizedében a kocsmaszatócsbolttal és hentes üzlettel bővül, mert az alsócsingeri bányanyitás, az Élelemtár költözését is jelentette. Természetesen az idő múlásával a szórakozási igények is bővültek, amit a Kantinnak is követnie kellett, így egy táncteremmel bővült az épület. Az évek folyamán újabb és újabb névvel illetik a kocsmát. Először Vasúti vendéglő, majd az akkori tulaj halálával az özvegyről elnevezett „Anna néni kocsmája” nevet viseli, 1939-től. Az étterem már akkor is szorosan összefonódik az ünnepségekkel, mert csak úgy, mint a többi rendezvényt, a majálisokat is a vendéglő feletti tisztáson tartják meg. Ma már ezt az épületet sem találjuk meg Csingerben, mert később ezt is felszámolják a kolóniával együtt.

Eközben áll már Tiszti Kaszinó épülete Alsócsingerben, de persze ide csak bányatiszteknek szabad a bejárás. Azonban 1933-tól egy Mozi kap helyet az épületben. Az 50-60-s években már Feketeegymánt Kisvendéglő néven szolgálja ki a helyieket. A Bányászati múzeum utáni területen 1973-ban Parkerdőt alakítanak ki az Erdészeti közreműködésével, benne egy sí és szánkópálya és egy erdei tornapálya kap helyet elsőként. A városi üzemek sorra építik fel üdülő faházait a területen. Az erdő aktív életet él. Május 1 és Bányásznapi is itt kap ezentúl helyet. Az első kis büféből vendéglőt alakítanak ki. A Parkvendéglő és a vállalatok üdülőházai a Szocialista Brigádmozgalmak leglátogatottabb színterévé válik. rendszeres helyi járat közlekedik a területen. A szocializmus hanyatlásával, majd megszűnésével a Brigádmozgalmak is eltűnnek és a régi vállalati üdülők értékesítési sorba kerülnek. Megszűnik a buszjárat, pang a vendéglő, ezért sűrűn gazdát is cserél, végül bezárja kapuit. 2008-tól a parkerdő hivatalosan Molnár Gábor parkerdőként nevezetes. [3]

Az igényeket kielégítve két kerthelységgel rendelkezik ahol a kártyaé, a söré, és a kuglié a főszerep. Sok bányásznapot tartanak itt. A vendéglő mellé települnek a bazárosok, céllövöldék és a körhinták.

1959 körül nyílt itt egy presszó is. „És ettől kezdve nem kellett várni a triciklis fagy árusra, aki Ajkáról tekert ki, de sokszor mire kiért már olvadozott a fagy a tégelyben”, így emlékszik vissza Tomózer József a Csingervölgy története című könyvében. (160oldal)

Később a vendéglátás a Bányász klubra és a parkerdei Park vendéglőre szorítkozott.

A Bányászati múzeum után kialakítják a Parkerdőt és megteremtik benne a különböző sportolási lehetőségeket. Ezt követően városi üzemek sorra építik fel üdülő faházaikat a területen, aminek következtében felpezsdül az élet az erdőben. Május elseje és Bányásznap is itt kap ezentúl helyet. Az első kis büféből vendéglőt alakítanak ki. A Parkvendéglő, és a vállalatok üdülőházai a Szocialista Brigádmozgalmak leglátogatottabb helyszínévé válnak. Rendszeres helyi járat közlekedik a területen, így az étterem is könnyen megközelíthető a városból is. A szocializmus hanyatlásával, majd megszűnésével a Brigádmozgalmak is eltűnnek, és a régi vállalati üdülők értékesítési sorba kerülnek. Megszűnik a buszjárat, pang a vendéglő, ezért sűrűn gazdát cserél, végül bezárja kapuit. 2002-ben azonban egy fiatal férfi lehetőséget látva mindebben, megvásárolja az épületet, bővíti, korszerűsíti és újra régi vendéglői szerepében, megnyitja az éttermet. A hely üzemeltetője azóta is ez az Úriember, név szerint Strausz Roland. A szolgáltatás újraindításával az élet is újra beköltözik a területre. Már az általunk végzett felmérésen is sokan az éttermet jelölték meg, a Parkerdő látogatás céljaként. A szálláslehetőségeket ismét megteremti a vendéglő mellett, és az épületben szervezett rendezvények újra használatba vonják a Parkerdő egy részét.

7.5.2 PARK VENDÉGLŐ HELYZETE

Tomózer József könyve szerint nyáron részt vesz a gyermekprogramok lebonyolításában, azonban ott jártunkkor nem láttunk erre példát és interjúnk során sem tett rá említést a tulajdonos.

Strausz Rolanddal személyes interjút készítettünk, melynek során kiderült, hogy az étterem és a hozzá tartozó faházak erőteljesen kihasználtak. Ott jártunkkor a faházak környékén egy lelket sem találtunk, de persze ez azt is jelentheti, hogy mivel a faházak méretükből adódóan csak az éjszakai alvásra alkalmasak a nyaralók már elindultak szétnézni a környéken.

7.5.3 ERDEI ISKOLA

Ajka központjától 7 km-re található dél-keleti irányba. Bartók Béla utca és a Feketegyémánt utca találkozásánál induló leágazáson mintegy 3 kilométert kell még befelé haladnunk az erdő mélye felé. Ezzel nem is lenne alapvetően probléma, de sajnos a befelé vezető út állapota tarthatatlan és a helyi buszjárat is csak a Bartók Béla és a Feketegyémánt utcán közlekedik, így tehát mindenképpen külön busz bérlése szükséges ahhoz, hogy eljussunk az Erdei iskolához, különösképpen akkor, ha egy diákcsoport érkezik 30 fővel.

HM VERGA Zrt. egyik fióktelepe.

A Kab-hegy nyugati oldalán található, a régi Hubertus lak átalakításával jött létre.

Az erdei iskolában cca.1 200 vendégéjszaka bonyolódik le, és összesen több mint 5000 fordulnak meg évente.

Legtöbbször délelőtti foglalkozásokat tartanak, természetesen biológiai jellegű programokkal.

Szállás:

Egy 17 és egy 13 ágyas hálószoba (kísérő tanárok részére 1-1 ágy külön leválasztva) mosdóval, zuhanyzóval és WC-vel.

Az épületen belül a csoportok rendelkezésére áll egy közös helyiség és egy kis teakonyha.

Étkezés:

Az erdei iskolában melegítőkonyha étterem működik, ahol igény szerint napi ötszöri étkezést tudunk biztosítani a csoportok részére.

A reggeli és a tízórai csomag hideg, az ebéd és a vacsora meleg étel.

Az iskola felszereltsége:

esőnapokra: tv, videó, DVD lejátszó, játékok, hifi, projektor, számítógép

teakonyha: evőeszközök, tányérok, bögrék, kávéfőző, hűtőszekrény, mikro, melegszendvicssütő, gofrisütő, gáztűzhely

kültéri játékok: pingpong asztal, labdák, hullahopp karika, tollaslabda szett, szivacs labda

udvar: tűzrakóhely, nyárs, bogrács, fajátszótér, apróvad-bemutató, focipálya, kerti bútorok

Rendezvények, összejövetelek megtartására a közös helyiség, illetve az étterem bérbé adó.

Erdőpedagógiai programjaink:

- Az erdő és növényei
- Az erdei állatok
- Vizek, vízpart
- Erdő- és vadgazdálkodás
- Víz-, levegő- és talajvédelem; időjárás
- Tájékozódás
- Az erdő és az ember
- Évszakok az erdei iskolában

Nem erdőpedagógiai programjaink:

- Kézműveskedések:
- bőrizés,
- nemezelés,

- csuhézás (szitakötő, madár, ló, virág, virágbaba),
- agyagozás (műzlis tálka vagy tálca),
- féldrágakőből nyaklánc készítés,
- decoupage (poháralátét, kép),
- gyertyaöntés (zseléből is),
- gyertyamerítés,
- mécsesstartó festés,
- papírmerítés,
- medál zsugorkából.
- Egyéb programok:
- Csillagászat
- Íjászat
- Kétéltűekről és hüllőkről – előadás
- Madarászat – előadás
- Madarászat – előadás, terepi foglalkozással egybekötve
- Magyarország geológiája – előadás
- Bányászat a környéken – előadás

Ősmaradványok, legendás kőületek – előadás [30]

7.5.4 MÚZEUM

A hajdani Ármin akna területén foglal helyet. A szállítóakna 1904-1959 között üzemelt. Majd bezárását követően az ajkai szénbányászat 100. évfordulóján 1965. augusztus 6-án a soproni bányászati múzeum igazgatója nyitotta meg a régi bányaépületekben létrehozott Ajkai Bányászati Múzeumot. A múzeum által használt és felújított bányaépületek között volt a szállítóakna megmaradt gépháza, a kis kovácműhely és az egykori transzformátorház. Az épületek állagmegóvásában az Országos Műszaki Múzeum Technikatörténeti és Műtárgyvédelmi Kuratóriuma is jelentős részt vállalt, ma azonban a Nemzetközi Kulturális Örökség Minisztériuma és a Magyar Bányászati Hivatal pályázatain nyert összegek segítségével tartják fent magukat és bővítik tárlataikat. Azonban a kevés látogató miatt ez

sem nyújtana elegendő támogatást a múzeumnak, így a Városi Önkormányzat is segít a költségek finanszírozásában továbbá természetesen a Bakonyi erőmű Rt. is anyagi támogatást nyújt a gyűjtemény számára, hiszen az Erőmű Emlékház is a kiállítás részét képezi. Az ajkai múzeum volt hazánk első szabadtéri műszaki emlékmúzeuma, amely a bányászat emlékeit kívánta bemutatni.

Múzeum részei:

- Gépház 145m² alapterületű egyidős az Aknaházzal
- Aknaház az aknatoronnyal, melynek szerkezetét 1912-ben acélszerkezetre cserélték, ami a ma is látható szerkezete
- Kovácműhely fa vázas-téglafalás
- Transzformátorház ma kiállító teremként funkcionál
- Bemutató-táró

1977. évi Bányásznapi alkalmával avatták fel. 54 méter hosszú, ahol különböző vágatbiztosításokat mutatnak be. Itt van az acéltámok legnagyobb tárháza az országban, de

- Udvari géppark 1977-ben nyílt meg 3000 m²
- Őslény- és Kőzettár

1976-ban még csak néhány szekrénynyi kiállítási anyag és az alsócsingeri Bányászklubban kiállítva. Ezt követően kerül a múzeummal szembeni épületbe a volt bányamentő állomás épületébe. 1978-ban nyílik meg a kiállítás. Majd a múzeumi fejlesztések során az új múzeum épületben kap helyet 2013-ban.

Erőmű Emlékház 1993-ban az Ajkai Hőerőmű 50 éves fennállásának évfordulóján adják át 83 m²

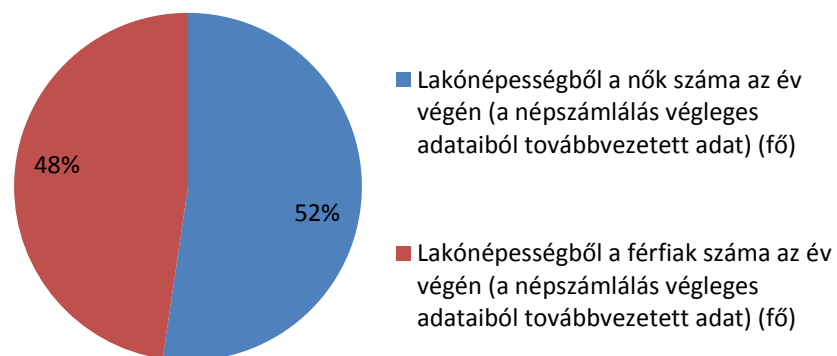
Nagyobb tárgyak, gépek elhelyezésére nem volt mód.

Nagy Lajos Bakonyi tárnák című könyve szerint a Múzeum látogatói között sok külföldről érkezik. A múzeum éves látogató száma körülbelül 2000 fő, ami azonban köszönő viszonyban

sincs a régi mutatószámokkal, illetve az Önkormányzat által vágyott látogatószámmal, ami ennek többszöröse, 6-7000 fő évente. Érthető az Önkormányzat álláspontja, hiszen Európai uniós források segítségével rengeteg pénzt fektettek a múzeumba és az oda vezető utat is felújították, de mi úgy gondoljuk, hogy ez sajnos nem elegendő a várt értékek elérésére. A területen gyökeres változások szükségesek. Nem elég csak egy elemével foglalkoznia a területtel.

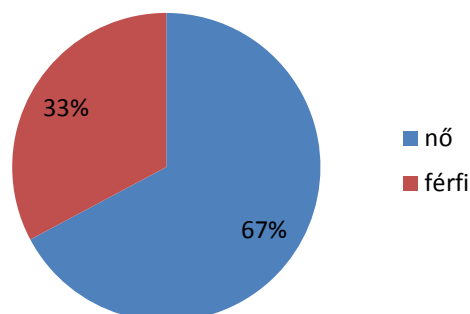
7.6 VIZSGÁLATI HIBÁK

AIKA LAKOSSÁGÁNAK FÉRFI-NŐ ARÁNYA A 2011-ES ÉV ADATAI ALAPJÁN

(Ábra: saját szerkesztés)

A MEGKÉRDEZETTEK NEME

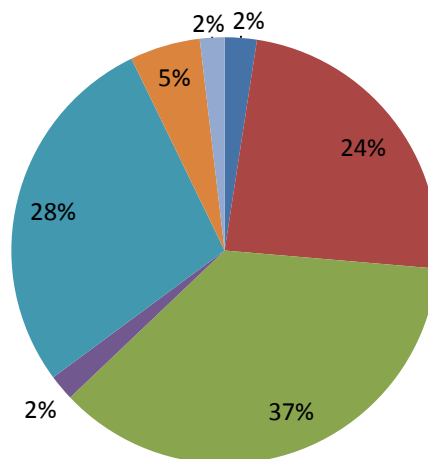
(Ábra: saját szerkesztés)

A másik esetleges hibalehetőségre példa a lakosság végzettségének megoszlásában fellelhető eltérés miatt történhet. Itt szintén látszik némi arányosságbeli eltérés a KSH-s és a saját %-os megoszlásunk között.

Tehát nem tudtunk figyelni arra, hogy a kvótás mintavételezés szerint válasszunk a megkérdezettek közül. Ez a módszer pontosabb adatokat szolgáltatott volna. Mivel mi csak egy gyors felmérést szerettünk volna végezni az ajkaiakkal, hogy nagyjából tisztában legyünk a Parkerdővel kapcsolatos véleményükre, számunka elegendő volt a szakértői mintavétel.

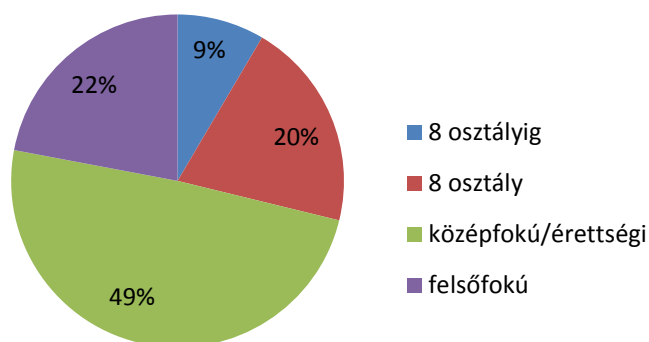
A LAKOSSÁG VÉGZETTSÉGÉNEK MEGOSZLÁSA A 2011-ES ÉVI ADATOK SZERINT

- Általános iskola 8 osztályánál kevesebb végzettséggel rendelkező nyilvántartott álláskeresők száma (fő)
- Általános iskolai végzettségű nyilvántartott álláskeresők száma (fő)
- Szakmunkás végzettségű nyilvántartott álláskeresők száma (fő)
- Szakiskolai végzettségű nyilvántartott álláskeresők száma (fő)
- Szakközépiskolai, technikumi, gimnáziumi végzettségű nyilvántartott álláskeresők száma (fő)
- Főiskolai végzettségű nyilvántartott álláskeresők száma (fő)
- Egyetemi végzettségű nyilvántartott álláskeresők száma (fő)

(Forrás: KSH, ábra: saját szerkesztés)

A MEGKÉRDEZETTEK ISKOLAI VÉGZETTSÉGE

(Ábra: saját szerkesztés)

8. FEJLESZTÉSEK ALAPJAI

8.1 A TERÜLETET ALAKULÁSÁST MEGHATÁROZÓ SZEREPLŐK

8.1.1 ÖNKORMÁNYZAT

A rendszerváltozás után bekövetkező nagyméretű munkanélküliséget és a tömeges elvándorlást az Önkormányzat sem nézte karba tett kézzel.

Már a 90-es években létrehoztak egy szervezetet, az Új Atlantisz Térségi Szövetséget, melynek célja Ajka és környékének újjáélesztése és a fejlődés beindítása volt. A magas munkanélküliség csökkentése érdekében az Önkormányzat támogatta a Vállalkozások alapítását. Mindemellet folyamatos programcsomagokat dolgoztak ki a lakosok megtartása érdekében illetve Ajka város élhetőbbé tételére.

„Útravaló” csomag

Ez a program az induló fiatal házaspárok támogatására jött létre. A Csomag megalkotásakor 5000Ft, ma már 50 000Ft egyszeri vissza nem térítendő támogatásban részesülnek az első házasságukat megkötő párok.

Természetesen az Önkormányzat célja, hogy a lakosságszám növekedjen, de legalábbis stagnáljon, így a gyermekvállalást is támogatja, ennek köszönhetően az újszülötteket 60-85 000FT közötti, egyszeri támogatásban részesülnek.

Továbbá a városvezetés célja az, hogy a lakosság minden rétege számára kedvezzen, így nem csak a családoknak, de a fiataloknak és az időseknek is programokat hozott létre.

A fiatalok teljesítését tanulmányi, sport, művészeti díjakkal próbálja ösztönözni. Az idősek számára pedig az szociális hálófejlesztésével korszerű idősek otthonát és jelzőrendszert hozott létre.

„házunk tája” program

Ennek a csomagnak a keretében valósul/valósult meg a teljes körű lakóházak környezetének felújítása (például: parkok, parkolók, járdák, közvilágítás).

Az elmúlt években mintegy 25 játszótér újult meg illetve létesült a városban.

„Panel” program

A panelházak egy részét külső hőszigeteléssel látták el, és kicserélték a homlokzati nyílászárókat.

„Jövők ligete” program

Az Önkormányzat ezzel a csomaggal ismét a családokat célozza meg. 2006-ban indult program az újszülöttek részére egy-egy facsemetét ültet a város különböző részein, amit névtáblával látnak el és az ültetést követően a család gondozására bízzák a facsemetét.

„Új hangsúlyok” munkaprogram

Az előzőekben olvasható „Útravaló” csomag mélyítése, emberközpontubbá tétele céljából fogalmazzák meg.

Agora-terv

A városközpont felújítását és átépítését irányozta elő és 2005-ben megkezdődött a tervek megvalósítása is.

Ebből is látszik az, hogy Ajka egy aktív vezetéssel ellátott város. Az önkormányzat folyamatosan különböző pályázatokon vesz részt és az elmúlt években városszerte nagyon sok minden megújult az elnyert Európai Uniósi pályázati pénzek segítségével. Azonban úgy érezzük, hogy, ha erről a területről beszélünk mind az emberi erőforrások, mind a pénzügyi háttér hiányzik a városvezetés részéről. Ennek ellenére már az IVS-ből is kiderült, hogy a felismerés, miszerint Ajkacsinger és a Parkerdő ilyen formában nem maradhat tovább, már megtörtént az Önkormányzat részéről. Ezekből a jövőre vonatkozó tervekből kiderül, hogy a vezetés ezt a területet rekreációs funkcióval szeretné megtölteni, mihez azonban még számtalan lépés szükséges.

8.1 2 ERDÉSZET

A Parkerdő üzemeltetését az 1993-ban alapított HM VERGA Zrt. végzi. A területtel kapcsolatban írásban tettük fel kérdéseinket Szedlák Tibor főmérnök Úrnak, melyekből az alábbi információkra tettünk szert.

Az Erdészeti Jelenleg nem tervez fejlesztést a Parkerdő területén. Mostanában fejeztek be egy nagyarányú fejlesztést a szomszédos völgyben az erdei iskola közvetlen környezetében. A fejlesztés tárgyát képezte a tornapálya, a tanösvény, a kerékpárút és az iskola bővítése. Ez a kerékpárút fejlesztés a már az Önkormányzat által is említett Csingervölgy - Kabhegy útvonal, ami a Veszprém megyei kerékpár hálózati rendszerbe kíván becsatlakozni, ugyanis a megye települései közös erővel, egy kerékpárral bejárható bor turizmusra épülő útvonalat kívántak létrehozni.

A Parkerdő területét helyszínbemjárásaink során szeméttmentesnek éreztük. Ezt támasztja alá Szedlák Tibor Úr válasza is, miszerint a területen heti rendszerességű szemétszedés zajlik. Azonban kérdőívünk során több alkalommal is azt a választ adták, hogy a terület igen csak szemetes. Ennek az ambivalenciáját valószínűsíthetőleg az okozta, hogy azok a személyek, akik szennyezettnek ítélték meg a területet már több éve nem jártak a

Parkerdőben. Egy helyi lakos állítása is ezt a tényt támasztja alá, akinek kérdőívünkre adott válasza szerint a ma rendezett, tiszta környezet 5-6 évvel ezelőtt még a fiatalok által otthagytott italosüvegektől és szeméttől volt terhes.

9. HOGYAN CSINÁLJÁK EZT MÁSOK?

9.1 ÉPÍTŐTÁBOROK

A BME urbanisztika oktatásának sikeres, és már évtizedes programja a falvakat és kisvárosokat érintő településkutató és módszertani tábor, amelynek eredményeként a helyszínen vizsgált településekről a majdan készítendő fejlesztési tervekhez rendkívül értékes tudás gyűlik össze.

A hallgatókban a valós helyzetekben erősödik a települések természeti, társadalmi és épített értékeiért érzett felelősségvállalás. Az inspiráló hatás általában a tantárgy keretén kívüli is jelentős munkára sarkall.

Az oktatás középpontjában, az elméleti tudás alkalmazásával, a kutatási- tervezési módszerek megismerése, a problémafelismerő és – megoldó készségek fejlesztése áll. Az oktatási célok elérését szolgálja a tapasztalatra alapozott tervező- és építőtáborok („TÉR_KÉP_ZŐ”) szervezése is, amely program keretében a szorgalmi időszakban közterületet és közterületi tárgyak tervezésével történik. A tervek elkészítése nyáron, önkéntes munka keretében, a helyi lakosokkal együtt valósul meg.

9.1.1 BERNECEBARÁTI 2011

Bernecebaráti egy észak-magyarországi kistelepülés Szob és Parassapuszta között, félúton a szlovák határ közelében. Magára hagyott kistérség az Ipoly-völgye, ahol nehéz a megélhetés és nagy az elvándorlás. De vannak még emberek, akik kezdeményeznek, küzdenek, mert valamiért fontos nekik ez a vidék. Velük társult a faluba szervezett építőtábor közössége, a tanulságos történetet pedig három nézőpontból ismerhetjük meg.

9.1.1.1 FIKCIÓBÓL VALÓSÁG

Építészhallgatóként nyári alkotótáborban részt venni már-már hagyománynak számít. Az építés során a hallgató személyesen tapasztalhatja meg terve valósággá válásának folyamatát.

Az Urbanisztika Tanszék év elején kis létszámú tervezési kurzust indított, melynek témája egy tanösvény megtervezése. Az útvonal témája közös döntés alapján Sisa Pista, a helyi betyár életét dolgozta fel. A kiviteli tervekre vonatkozó megkötés pusztán annyi volt, hogy az építményeknek keményfából kell készülniük, és egy hét alatt fel lehessen építeni azokat.

A terv valósággá válásának nehézségei már az első napokban jelentkeztek a helyszínen. Egy korábban nem tisztázott területvita miatt az eredeti nyomvonalat – másfél napi munka után –át kellett helyezni a patakpartról a falu peremén, a dombháton futó egykori kéktúra ösvényére. Az állomások új helyszínre történő adaptációja nem mindenhol ment gördülékenyen.

A következő kihívást az építőanyaggal való találkozás jelentette. A terveken az egyenes rönkfaként megrajzolt építőanyag a valóságban göcsörtös, ferde, nehezen megmunkálható és nem úgy viselkedik, ahogy azt tervezőasztal mellől elvárnánk tőle.

HALLGATÓI SZEMMEL

Minden alkotó ember életében eljön a pillanat, amikor felismeri, mekkora különbség van terv és valóság között. Az ismert frázis, hogy „a papír mindent elbír” hirtelen ordító tény lesz.

Vidám és nagyon tanulságos hetet töltöttünk el Bernecebarátiban, a Börzsöny lábánál. Harminc építészpalánta állt neki négy tanár és a helyi erők lelkes segítségével megvalósítani a félév során megálmodott terveit, Sisa Pista, a börzsönyi betyár életéhez kapcsolódó tanösvény öt állomását.

A falu biztosította a szállást, ellátást, építőanyagot, szerszámokat és a megvalósításhoz nélkülözhetetlen szaktudást. A kivitelezés persze nem ment zökkenőmentesen, változott a helyszín, ezzel együtt a tervek is módosultak, később az anyagellátás vagy éppen az emberhiány okozott gondot. Nem beszélve arról, hogy sokan közülünk most találkoztak

először szemtől-szembe szerszámmal, anyaggal, és ami eddig csak elméleti kapcsolat volt, verejtékké és fűrészporrá változott.

A falutól sok segítséget, kedvességet és építő kritikát kaptunk az ott töltött idő alatt. Izgalmas élmény volt tanulni tőlük praktikus, egyszerű megoldásokat, hallani a véleményüket, megtalálni a közös nyelvet és kicsit másképp ránézni a dolgokra.

Végül minden elkészült időben, és az átadó ünnepségen mindannyiunk legnagyobb örömére Bernecebaráti aprónépe birtokba vette az új játékokat. Mi pedig, akik ott voltunk barátokként váltunk el, ennek a hétnek az emléke összeköt minket. (Kéthely Zsuzsanna)

ÉPÍTŐ ENERGIÁK

Kora tavasszal láttuk először a helyszínt, a patakpartot még hó borította, a tanösvény nyomvonala sok helyen megközelíthetetlen volt. Gyenes Zoltán, a polgármester lelkesen vezetett minket végig a falun. Szavaiból kitűnt a tenni akarás, hogy ez a világtól elszakított falu, ha kis lépésekkel is, de valahogy megpróbáljon fejlődni.

Az egész helyzetnek valóság szaga volt, éreztük, itt nem lehet kívülállóként viselkedni és az elképzeléseinket a körülmények figyelembevétele nélkül a helyszínre erőszakolni. Felismertük, hogy az áthelyezés hátrányából előnyt kell kovácsolni. Fél éven át a patakpartra terveztük az állomásokat, ezeket most fél nap alatt kell a hegyhátra adaptálni. Előny, hogy a mocsaras területtel szemben az új helyszínen eleve kitaposott az útvonal, sőt a gerincen teherautókkal is lehet közlekedni.

Szerencsés helyzet, hogy a polgármester szakmáját tekintve asztalos, saját műhellyel, és munkatársainak nélkülözhetetlen tapasztalatával együtt. Hívó szavára megmozdult a falu.

Az építmények a kivitelezés során is még folyamatosan alakultak, figyelembe véve az anyag tulajdonságait, az építés lehetőségeit. A tervek nincsenek kőbe vésve, a helyi szakemberekkel folyamatos a párbeszéd, ettől ők is sajátjuknak érzik a projektet. Végül a falunapokra sikerült befejezni a tanösvényt. (Wettstein Domonkos)

A Falufejlesztő Egyesület elismerésben részesítette a tanösvényt.

9.2.2 TÉR-KÉPZŐ 2012

A BME Urbanisztika Tanszéke évek óta szervez építőtáborokat az Ipoly völgyében fekvő Bernecebaráti községbe. A 2012-es tavaszi félévben a hallgatók kilátót, mozgó standot, tűzrakóhelyet, biciklis megállókat és a határ túloldalán, Ipolyvisken színpadot terveztek és építettek – utóbbit a pozsonyi egyetem hallgatóival közösen.

A 2012-es tavaszi félév előkészítő tervezési munkái két helyszínen, szakmai vezetéssel folytak: Budapesten kívül a pozsonyi egyetemen is készültek a nyári építőtáborra – így valódi, határokon átnyúló együttműködés jöhetett létre. A helyi mesteremberekkel közös, jó hangulatú munka során új közterületek, a találkozás új helyei jöttek létre.

9.2.2.1 KILÁTÓ

Kilátónk - a tábor többi építményével együtt - azt a célt szolgálja, hogy valamilyen módon fogópontot, találkozási pontot - divatos kifejezéssel élve landmark-ot - jelöljön ki a környéken túrázók, és a kerékpárosok számára. A kilátó arra hivatott, hogy az országhatár felé haladó utazót megfordítsa, a Börzsöny panorámájának keretet adva elősegítse a rácsodálkozást a táj szépségére, amit a nagy rohanásban már észre sem veszünk.

MOZGÓ STAND

A falu és környéke híres lekvárjairól, befőttjeiről, házi szörpjeiről és pálinkáiról. A helyiek közül sokak boldogulását jelentette a bogyógyümölcs termesztése, azonban a környékbeli feldolgozóüzemek bezárása után nehéz helyzetbe kerültek. A cél az volt, hogy felhívjuk a figyelmet a helyi értékekre. Egy mozgó standot terveztünk, ami saját házi termékeik eladását segítheti, és ami arculatot ad a falunak.

TŰZRAKÓHELY

A Bernecebaráti Börzsöny felőli végén található tisztás az erdő és falu találkozási pontja, az erdei iskola közelsége és a fellendülő kerékpárforgalom miatt ideális pihenő és közösségi

használatra. Elgondolásunk egy sokrétűen és spontán használható, csoportos leülésre alkalmas bútorcsoport. A kompozíció magját a tűzrakó alkotja, e köré rendeztük az ülőbútorokat. Az elhelyezett tárgyak funkciója nincs meghatározva, ülésre, fekvésre egyaránt alkalmasak, a magasabb elem pedig a sütés-főzés előkészületeit is szolgálja. A fekete hasábok tetszőlegesen mozgathatók, ahogy a használat kívánja.

VISK - SZÍNPAD

A Budapesti Műszaki Egyetem Urbanisztika Tanszékétől lehetőség érkezett a 2012-es nyári építőtáborában való részvételre egy csapatnyi szlovákiai építészhallgatónak is Pozsonyból.

Tervünket a falu határában folyó Ipoly partján elterülő ártéri tisztás ihlette, ahová helyi igények szerint és a tábor témájához kapcsolódóan egy Ipoly menti falvakat összekötő, tervezett kerékpárút pihenőhelyét javasoltuk. A helyszínt fontos közösségi találkozóhellyé emelik a határ mindkét oldalán elterülő, környékbeli falvak bevonásával szervezett halászléfőző versenyek és egyéb hasonló jellegű helyi események.

A puhafa szerkezetű, deszkázott ülőalkalmatosság ennek megfelelően kisméretű színpadként is funkcionál, amelynek három, trapéz alaprajzú eleme önállóan, egymástól elkülönülve, illetve alakjának megfelelően egyenes sorban, illetve félholdas szervezésben is felállítható. A főzőversenyekhez kapcsolódóan - három lépcsőfokát kihasználva - eredményhirdető dobogóként is funkcionálhat. Munkánk a többi, Bernecebaráti tervezőcsoporttól elkülönülve, az ipolyviski iskola udvarán folyt, melynek során kétkezi munkájukkal nagy segítségünkre voltak az önként hozzánk csatlakozó helyi fiatalok.

BICIKLIS MEGÁLLÓK

A kerékpártároló és a padok elhelyezésének a kiválasztásánál a fő szempont a használat gyakorisága, tehát a kihasználtság volt. Igyekeztünk olyan helyeket választani, amelyeket a helyiek és a kirándulni vagy túrázni vágyók is használhatnak. A négy célterület a következő lett: egy sokak által gyakran látogatott tűzrakóhely a falu végén; a szintén sok látogatót vonzó Szokolyai kastély; a helyi kápolna és a falu óvodája.

Az egy percre nem volt kérdéses, hogy mindent kizárólag fából fogunk elkészíteni. Fontosnak tartottuk, hogy alkotásaink belesimuljanak a környezetbe, mind anyaguk mind színük tekintetében. Végül a fenyő mellett tettük le a voksunkat és nagy lelkesedéssel álltunk neki a tervezésnek és az előmunkálatok megszervezésének.

GABION RENDSZERŰ PADOK a PATAKPARTON

Bernecebaráti egyik legszebb része a Kemence-patak. A nyáron lassan csordogáló patak a tavaszi és őszi áradások idején nagy sodrású víztömeggé duzzadhat. A partszakaszt több helyen gabion rendszerű támfalakkal erősítették meg. A tervezési program egy pihenőhely kialakítása volt. Konceptciónk alapját az képezte, hogy újrahasznosított, tartós anyagokkal dolgozzunk, minél kevesebb anyagi ráfordítással. Fontosnak tartottuk, hogy a megépült utcabútor a táj része legyen. Egyetlen elemet helyeztünk el a patakkel párhuzamosan.

A pad gabion technológiával készült. Egy horganyzott acél drót kerítésdarab adta a geometriai formát. A kötözőhuzalok segítségével megépített hasábot az építés helyszínén megraktuk a patakból gyűjtött kövekkel. Az ülőfelület tölgy gerendákból áll, amelyeket gyalulás után lenolajkencével kezeltünk. A gerendákat acél hevederekkel fogtuk össze és hozzákötöttük a háléhoz.

10. TOVÁBBVEZETŐ KÉRDÉSEK

10.1 AZ ESZKÖZÖKKEL MEGÁLLÍTHATÓ-E a TERÜLET HANYATLÁSA?

10.2 A MEGVALÓSULÁS UTÁNI KUTATÁS

10.3 BEAVATKOZÁS

Rendezvények szervezésének lépései Gyarmati Ildikó Rendezvényszervező Kézikönyv alapján

Rendezvény szereplői:

- látogatók: nézők illetve vendégek
- résztvevők: előadók, szereplők

- közreműködők, szervezők: lebonyolításban aktívan résztvevő személy, szervezet
- sajtó: rendkívül fontos szerep kihat az elkövetkező rendezvényekre és a település image-ére is
- VIP: lehet látogató és résztvevő egyaránt, de vizsgálatunk szempontjából most kevésbé jelentős, így a következőkben nem teszünk említést róla

A Parkerdő területén, amennyiben nagyobb tömegek megmozgatására teszünk próbálkozásokat mindenképpen szabadtéren lebonyolódó rendezvényekben kell gondolkodnunk.

Természetesen nem felejtkezhetünk meg azokról a rendezvényekről sem, ahol csak egy szűkebb réteget kívánunk/tudunk megszólítani. Ezek egyaránt lehetnek szabadtéri illetve zárt téri rendezvények is.

A kérdés vajon milyen eszközökkel megállítható-e a terület hanyatlása.

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS

Köszönjük szépen a dolgozatunkhoz nyújtott mindennemű segítséget Ajka Önkormányzatának, Szabó Juliannának, Varga Imrének, Szendrei Zsoltnak az Budapesti Műszaki egyetem Urbanisztikai Tanszékének és természetesen köszönjük az ajkai lakosok végtelen türelmét.

IRODALOMJEGYZÉK

- [1] 130 éves az ajkai szénbányászat: kép: 6, 22, 34, 46, 64, 66, 76, 78, 81, 82,84, 146, 176,178 oldal
- [2] Nagy Lajos: Bakonyi tárnák fölött, 5-9 oldal
- [3] Tomózer József Csingervölgy története, 20-33, 37-40, 160oldal
- [4] Tilhof Endre: Ajka 64.o ma
- [5] Judy Allen: A rendezvényszervezés nagykönyve
- [6] Kovács Margit: Nagyvárosok környezete, 15, 20, 66, 67, 94 oldal

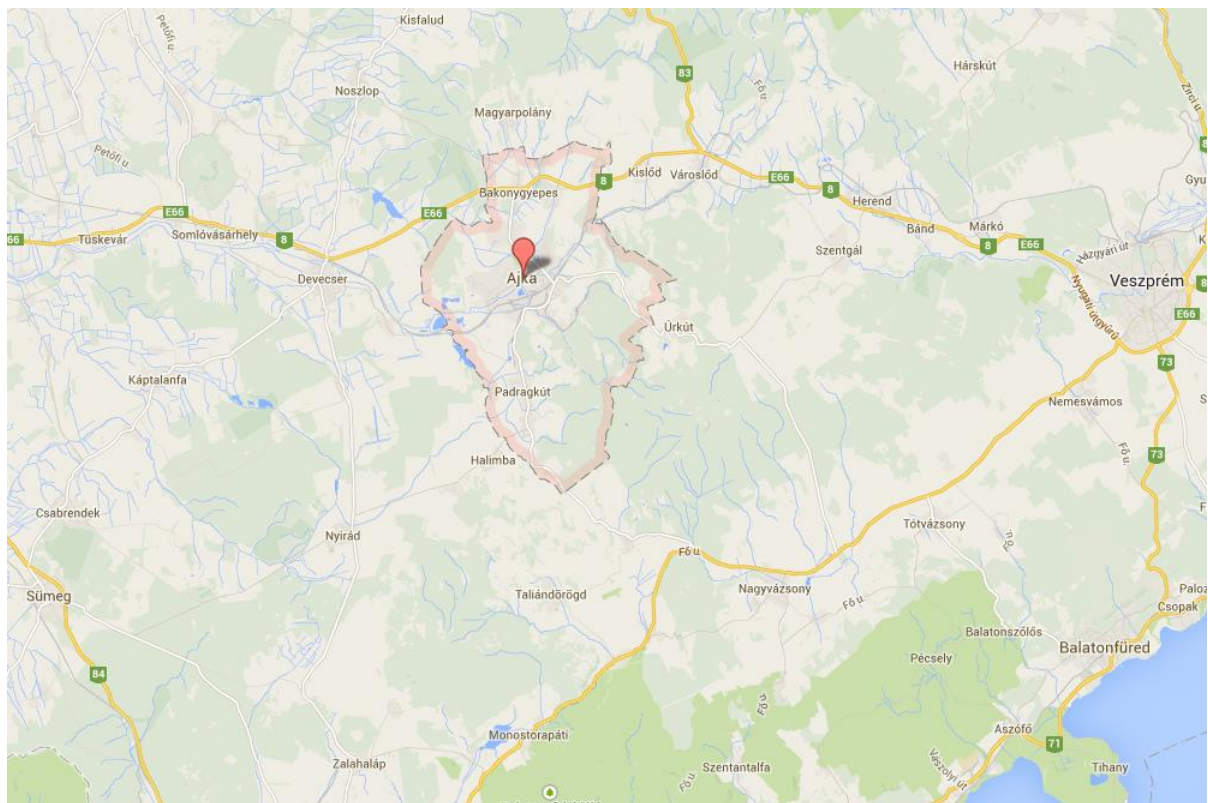
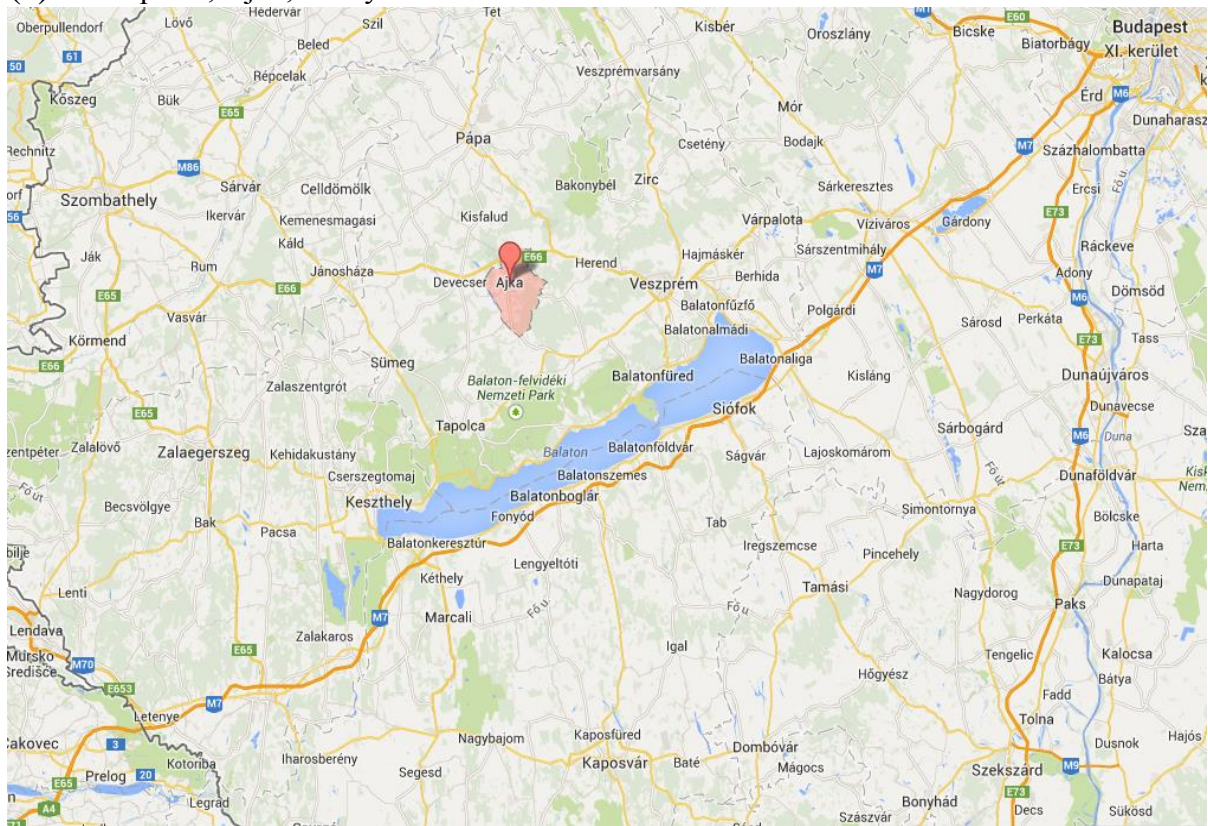
- [1] Állami Számvevőszék a 2009-es évi Jelentés a települési önkormányzatok tulajdonában lévő zöldterületek fejlesztésének és fenntartásának ellenőrzéséről című dokumentuma
- [2] Ivkr. az önkormányzatok tulajdonában lévő ingatlanvagyon nyilvántartási és adatszolgáltatási rendjéről szóló 147/1992. (XI. 6.) Korm. rendelet

- [1] http://www.mbfh.hu/gcpdocs/201102/jelentes_a_magyarorszagi_banyaszati_muzeumokrol_es_kiallitohelyekrol_1.pdf (104.oldal) (2013.10.24)
- [2] <http://www.vkajka.hu/muzeumweb/index.html> (2013.10.17)
- [3] http://www.environmental-auditing.org/Portals/0/AuditFiles/Hungary_f_hung_Development%20and%20Maintenance%20of%20Green%20Spaces.pdf (2013.10.21)
- [4] <http://www.verga.hu/index.php/erdeiiskola> (2013.10.23)
- [5] <http://www.verga.hu/index.php/palyazatok#keop> (2013.10.23)
- [6] <http://www.kbm.hu/hu/taxonomy/term/1> (2013.10.24)
- [7] <http://www.tbmuzeum.hu/Fooldal/2> (2013.10.24)
- [8] http://www.tbmuzeum.hu/A_muzeum/3 (2013.10.24)
- [9] <http://www.tbmuzeum.hu/Muzeumpedagogia/6> (2013.10.24)
- [10] <http://banyamuzeumsalgotarjan.lapunk.hu/> (2013.10.24)
- [11] <http://muzej.hu/index.php?page=muzeumok> (2013.10.24)
- [12] http://www.mbfh.hu/gcpdocs/201102/jelentes_a_magyarorszagi_banyaszati_muzeumokrol_es_kiallitohelyekrol_1.pdf (2013.10.24)
- [13] <http://hu.wikipedia.org/wiki/Ajka#T.C3.B6rt.C3.A9nete> (2012.10.20)
- [14] http://www.veszprem.erdoinfo.com/Kozjolet/objektumok/VERGA_Zrt/Ajka-Csingeri_parkerdo/Ajka_Csinger_megkoz.gif (2012.10.04)
- [15] http://www.veszprem.erdoinfo.com/Kozjolet/objektumok/VERGA_Zrt/Sarcsi-kuti_tanosveny/Sarcsikutitanosveny.htm (2012.10.04)
- [16] http://www.veszprem.erdoinfo.com/Kozjolet/objektumok/VERGA_Zrt/Hubertus_erd_isk/Hu_bertus_erdisk_megkoz.gif (2012.10.04)
- [17] http://www.nevezetesfak.hu/magyar/oldalak/erdo_a_banya_felett_ajka/ (2012.10.23)

- [18] <http://www.geocaching.hu/caches.geo?id=1531> (2012.10.24)
- [19] http://www.infoajka.hu/a_varosrol (2012.10.25)
- [20] <http://planetaegyeselet.hu/az-ajkai-varosliget> (2012.10.25)
- [21] <http://www.utisugo.hu/ismertetok/latnivalok/varosliget-ajka-305164.html> (2012.10.23)
- [22] <http://www.mecsekerdo.hu/> (2012.10.23)
- [23] <http://www.ddnp.hu/nyugat-mecsek-tajvedelmi-korzet-pecs-es-kornyeke> (2012.10.23)
- [24] <http://www.kbm.hu/hu/node/4> (2012.10.12)
- [25] <http://www.baranyatermeszetbarat.hu/> (2012.10.12)
- [26] <http://www.pecskep.hu/logic/pages/showdoc.php?id=1394> (2012.10.12)
- [27] http://balokany.hu/?page_id=84 (2012.10.12)
- [28] <http://www.pecskep.hu/logic/pages/showdoc.php?id=1387> (2012.10.12)
- [29] <http://egykor.hu/pecs/tettyei-romok/2999> (2012.10.12)
- [30] http://hu.wikipedia.org/wiki/Tettye_%28v%C3%A1rosr%C3%A9sz%29 (2012.10.12)
- [31] <http://www.pecskep.hu/logic/pages/showdoc.php?id=1031> (2012.10.12)
- [32] <http://www.kronika.matav.hu/2005dec/Csinger.htm> (2012.10.22)
- [33] <http://epiteszforum.hu/epito-energiak-epitotabor-bernecebaratiban-2011-bme-urbanisztika-tanszek> (2012.10.22)
- [34] <http://epiteszforum.hu/ter-kepzo-2012-epitotabor-bernecebaratiban-es-ipolyvisken>
(2012.10.22)
- [35] <http://www.ipark-pecs.hu/post/pecs-es-kornyeke> (2012.10.22)
- [36] <http://www.ipm.hu/ipm-admin/files/Pecs%20tortenete.pdf> (2012.10.22)
- [37] <http://verga.hu/index.php/erdeiskola#altalanos> (2013.10.20)

Fotómelléklet:

(I) A település, Ajka, elhelyezkedése

Forrás: <https://www.google.hu/> Letöltés időpontja: 2013. szeptember 4.

(II) Csinger-patak

Forrás: saját készítésű fénykép

Természeti értékek

Forrás: saját készítésű fénykép

Ambivalencia lepusztult-megújult épületek Csingervölgyben

Forrás: saját készítésű fénykép

Park Vendéglő és a hozzá tartozó vendégházak

Forrás: saját készítésű fénykép

Parkerdő_régi vállalati üdülők és megújult nyaralók

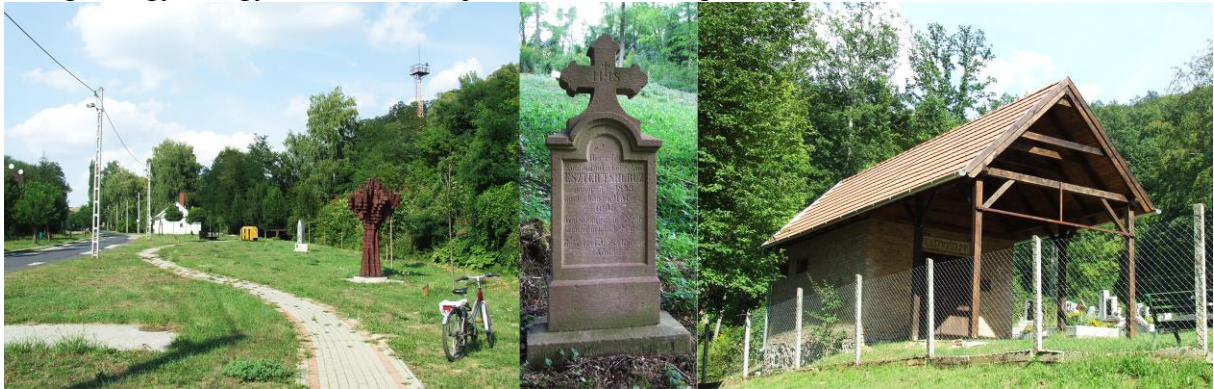
Forrás: saját készítésű fénykép

Csingeri Községi Ház-Csingervölgyért Egyesület

Forrás: saját készítésű fénykép

Csingervölgyért Egyesület által felújított, létrehozott építmények

Forrás: saját készítésű fénykép

Bányászati Múzeum épületei

Forrás: saját készítésű fénykép

Bányászati Múzeum Jubileumi Emlékház

Csingervölgy_régi bányaépület és a Kultúrház épülete

Csingervölgy_régi lakóházak és a 2006-ban épült új IV. Boldog Károly Király kápolna

Sopron_Központi Bányászati Múzeum interaktív programja

forrás: <http://www.kbm.hu/hu/taxonomy/term/20> Letöltés időpontja: 2013. Október 9.